

Uplatnění absolventů bakalářského studia ošetřovatelství

Hana Zahnášová

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav ošetrovatelství

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Hana ZAHNÁŠOVÁ

Studijní program: B 5341 Ošetrovatelství

Studijní obor: Všeobecná sestra

Téma práce: Uplatnění absolventů bakalářského studia
ošetřovatelství

Zásady pro vypracování:

Anotace: V teoretické části popsat historii vzdělávání sester a vývoj vzdělávání včetně prvních ošetrovatelských škol a analyzovat současné změny v ošetrovatelském vzdělávání.

V praktické části bude realizováno šetření u všeobecných sester bakalářek, které bude zjišťovat uplatnění absolventů bakalářského studijního programu ošetrovatelství všeobecná sestra.

Doporučení pro praxi: výsledky výzkumného šetření budou poskytnuty akademickým pracovníkům fakulty humanitních studií a vedoucím manažerům zdravotnických zařízení.

Abstract: In theoretic parts describe story education nurses plus development education inclusive first nurse schools plus analyze current data changes in nurse education.

In practical parts will realized inquiry near universal nurses bachelor, which will be investigate with exercise old boy baccalaureate syllabus nursing universal sister.

Recommended for practice: record experimental inquiry they will provided academic workers faculty plus leadership managers medical arrangement.

Klíčová slova: historie ošetrovatelství, vzdělávání, všeobecná zdravotní sestra,

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Bártlová S. A kol., Výzkum a ošetřovatelství, vyd.NCO NZO Brno 2008, 185s. ISBN 978-80-7013-467-2

Bártlová S., Sociologie medicíny a zdravotnictví, vyd. Grada Praha 2005,188s. ISBN 80-247-1197-4

Farkašová D.a kol., Ošetřovatelstvo-teória ,vyd.Osveta Martin 2005, 215s. ISBN 80-8063-182-4

Kafková V., Z historie ošetřovatelství 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 1992, 185 s.ISBN 80-7013-123-3

Mastiliaková D., Holistické přístupy v péči o zdraví, vyd.Idvz Brno 1999, 164s. ISBN 80-7013-277-9

Staňková M., Základy teorie moderního ošetřovatelství 1.vyd. Praha Karolinum 1996, 193s. ISBN 80-7184-243-5

Staňková M., České ošetřovatelství 11 Sestra -- reprezentant profese, Idvz Brno 2002, 78s. ISBN 80-7013-368-5

Škubová J., Chvátalová H., Sestra O životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl, 1.vyd. NCONZO Brno 2004, 141s. ISBN 80-7013-407-0

Škrlovi Petr a Magda, Kreativní ošetřovatelský management 1.vyd.Praha Advent-Orion s.r.o. 2003, 477s. ISBN 80-7172-841-1

Dny Marty Staňkové III, vzdělávání sester: současnost a očekávání, Sborník z mezinárodní konference Praha, 30.3.2006, Galén 113s. ISBN 80-7262-434-2

Pochylá K., České ošetřovatelství 11 Koncepce českého ošetřovatelství Základní terminologie, NCONZO Brno 2005, 49 s. ISBN 80-7013-420-8

Rozsypalová M., Svobodová H.,Zvoničková M., Sestry vzpomínají 1.vyd. Praha Informatorium 2002, ISBN 80-86073-96-3

Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství, Sborník příspěvků I. Slezské konference ošetřovatelství s mezinárodní účastí, kolektiv autorů, vydal: Slezská univerzita v Opavě, 2006, Ústav ošetřovatelství, s. 109, ISBN 80-7248-388-9

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Michaela Karafiátová

Ústav ošetřovatelství

Datum zadání bakalářské práce:

4. února 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

4. června 2010

Ve Zlíně dne 4. února 2010

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Jitka Laholová
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně28.5.2010.....

ZabumTom1

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47h
Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělččně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějiho projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma „Uplatnění absolventů bakalářského studia ošetřovatelství“ se zabývá problematikou vzdělávání všeobecných sester a jejich uplatnění v praxi.

V teoretické části je zmapována historie vzdělávání sester, vývoj ošetřovatelských škol a jsou analyzovány současné změny v ošetřovatelském vzdělávání.

V praktické části jsou popsány výsledky průzkumného šetření.

Klíčová slova: historie ošetřovatelství, vzdělávání, všeobecná zdravotní sestra

ABSTRACT

Bachelor thesis „ Bachelor graduates in nursing and their use in professional careers“ deals with the problems with nurses' education and their use in profession. The history of nurses' education and the development of nursing schools is described in the theoretical part and the current changes in nursing education are also analysed there. The results of exploratory work are analysed in the practical part.

Keywords: history of nursing, education, nurse

Děkuji Mgr. Karafiátové za odborné vedení mé bakalářské práce, zejména za její vstřícnost a odbornou spolupráci a poskytnutí cenných rad a připomínek při jejím zpracování. Taktéž děkuji náměstkyni pro ošetrovatelskou péči a všem sestřám za jejich pomoc při realizaci průzkumného šetření.

Touto cestou bych však chtěla poděkovat své rodině, která mne po celou dobu studia tolik podporovala.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
CHARAKTERISTIKA OŠETŘOVATELSTVÍ.....	11
1.1 HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
1.2 LAICKÁ A CHARITATIVNÍ PÉČE	12
1.3 VÝVOJ VZDĚLÁVÁNÍ A PRVNÍ OŠETŘOVATELSKÉ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE	13
1.3.1 Sesterské organizace.....	15
1.4 VZDĚLÁVÁNÍ VŠEOBECNÝCH SESTER V SOUČASNOSTI.....	16
1.4.1 Kvalifikační vzdělávání a rozvoj ošetřovatelství	17
1.4.2 Adaptační proces	18
1.4.3 Registrace všeobecných sester	19
1.4.4 Současný stav registrace všeobecných sester.....	20
1.4.5 Podmínky k výkonu povolání všeobecné sestry	20
1.4.6 Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry	21
1.4.7 Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta	22
1.4.8 Činnosti zdravotnického asistenta po absolvování studia v praxi.....	23
1.4.9 Specializační vzdělávání.....	24
1.4.10 Celoživotní vzdělávání	25
1.4.11 Kreditní systém jako nástroj celoživotního vzdělávání	25
1.4.12 Vzdělávání formou internetových kurzů	26
1.5 AKREDITACE STUDIJNÍCH PROGRAMŮ A JEJICH OBORŮ.....	27
PRAKTICKÁ ČÁST.....	29
METODOLOGIE PRŮZKUMU	30
1.6 CÍLE TEORETICKÉ ČÁSTI	30
1.7 FORMULACE PRAKTICKÝCH CÍLŮ	30
1.8 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO VZORKU.....	30
1.9 METODIKA PRÁCE	31
1.9.1 Formy položek v dotazníku.....	31
1.10 METODIKA ŠETŘENÍ.....	31
1.11 ZPRACOVÁNÍ DAT.....	32
ANALÝZA A ZPRACOVÁNÍ PRŮZKUMU	33
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	77
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	78
SEZNAM TABULEK	80
SEZNAM PŘÍLOH	81

ÚVOD

Toto téma jsem si zvolila, jelikož v současné době české ošetrovatelství stále prochází velkými změnami. Důležitým krokem byl vstup České republiky do Evropské unie a přijetí zákona 96/2004Sb. Když se v roce 1992 začínalo s bakalářským studiem všeobecných sester, slýchaly, že se s nimi počítá na místech staničních a vrchních sester. Sestra vysokoškolačka je jistě teoreticky připravena a vybavena lépe k vykonávání funkčního postu, ale až když získá praktické dovednosti.

V současné době vysoké školy chrlí sestry bakalářky, neboť je to základní kvalifikační vzdělání pro profesi všeobecné sestry. Určitě je to správné a především potřebné, neboť chceme-li mít kompetence a pravomoci, musíme jich dosáhnout právě pomocí vzdělání. Hlavním cílem moderního ošetrovatelství je právě zvyšovat kvalitu poskytované péče a metodou ošetrovatelského procesu zajišťovat komplexní a individualizovanou ošetrovatelskou péči jedinci ve zdraví a během nemoci. Velmi důležitým faktorem je také posun věkové hranice pro nástup do praxe. Dříve sestry nastupovaly do zaměstnání v 18letech a za to nás svět právem pranýřoval. Sestra přichází do kontaktu s nemocí, utrpením, bolestí, ale i smrtí, a proto musí být na svoje povolání dostatečně připravena fyzicky i psychicky.

V současnosti jsou v praxi sestry s různým vzděláním, ať středním, vyšším nebo vysokoškolským. Kvůli různému stupni vzdělanosti někdy na pracovištích dochází ke střetu.

Motivací k sepsání této práce bylo právě zjistit, co od bakalářského studia absolventky očekávaly, jak bylo jejich očekávání naplněno a jaké našly v praxi uplatnění.

TEORETICKÁ ČÁST

CHARAKTERISTIKA OŠETŘOVATELSTVÍ

Ošetřovatelství je samostatná vědecká disciplína zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného a zdravého člověka v péči o jeho zdraví.

Ošetřovatelství je zaměřeno zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka a zajištění klidného umírání a smrti.

Ošetřovatelství se významně podílí na prevenci, diagnostice, terapii i rehabilitaci.

Ošetřovatelský personál pomáhá jednotlivci, rodinám i skupinám, aby byli schopni samostatně uspokojovat fyziologické, psychosociální a duchovní potřeby. Vede nemocné k sebepéči, edukuje jejich blízké v poskytování laické ošetřovatelské péče. Nemocným, kteří o sebe nemohou, nechtějí, či neumějí pečovat, zajišťuje profesionální ošetřovatelskou péči.

Hlavní osou moderního ošetřovatelství je tedy člověk se svými individuálními problémy a potřebami, které jsou vyvolány či pozměněny onemocněním a jeho doprovodnými znaky (ztrátou soběstačnosti, strachem z budoucnosti, úzkostí, atd.). Úlohou sestry je tyto problémy identifikovat, stanovit stupeň jejich závažnosti a najít nejvhodnější způsob jejich řešení (Staňková, M., str. 7-8, 1996).

1.1 Historie vzdělávání

Role ošetřovatelství a sester prochází neustálým vývojem. Současný stav stejně jako budoucí orientace je hluboce zakořeněna v minulosti.

Abychom porozuměli dnešnímu ošetřovatelství a mohli je rozvíjet, musíme znát jeho historii.

Ošetřovatelství bylo a je ovlivňováno náboženskými, kulturními, sociálními, ekonomickými a politickými faktory (Staňková, M., str. 9, 1996).

Ve stručném přehledu se pokusím nastínit základní tendence v historii českého ošetřovatelství. Jelikož se ale postupně vyvíjela z laické a především z charitativní péče, neopomenu v krátkosti zmínit i tento vývoj.

1.2 Laická a charitativní péče

Ve svých počátcích bylo zcela neprofesionální, založené pouze na laické péči. Dominující postavení v ošetrovatelské péči zaujímaly ženy. S příchodem křesťanství se péče měnila více na charitativní, orientovala se na péči o specifické skupiny lidí, především nemocné, chudé, sirotky. Charitativní ošetrovatelství souvisí se zakládáním řádů, klášterů, útulků, hospiců a prvních špitálů (Farkašová, D., str. 22-24, 2005).

Zárodky organizovaného ošetrování nemocných v českých zemích můžeme sledovat už v 10. st., kdy vznikaly na území Prahy první hospice – útulky pro chudé, nemajetné a nemocné osoby, v nichž civilní sestry poskytovaly charitativní pomoc v základních potřebách.

Velkou postavou raných začátků českého ošetrovatelství byla Anežka Přemyslovna. Založila v Praze několik klášterů – první v r. 1233 U sv. Haštala, kde byl umístěn také špitál a řád křížovníků s červenou hvězdou. Anežka Přemyslovna je považována za zakladatelku českého ošetrovatelství.

Z dalších řádů, které se věnovaly převážně ošetrovatelské a opatrovnické péči jsou boromejky, johanitky, alžbětinky, milosrdní bratři (špitály v Praze, Letovicích, Valticích, Brně, zakládány převážně v 17. st.). Katolická církev byla zaměřena na pomoc lidem ve špitálech, protestantská církev poskytovala péči potřebným jedincům v rodině a komunitě. V 15. st. tuto péči poskytovaly Diakonky, příslušnice protestantských řádů, kromě špitálů a lazaretů pracovaly také v terénu. Docházely za nemocnými do jejich domovů, kde se o ně staraly zejména při infekčních nemocech (tyfus, cholera, mor, atd.)

(Staňková, M., str. 15-16, 1996).

Vznik kvalitativní změny v ošetrovatelství se přisuzuje období Krymské války (1854-1856). V tomto období se rozhodlo o potřebě odborně připravené ženy pro péči o raněné a nemocné.

S rozvojem medicíny se nároky na odbornost sester zvýšily a dochází k zakládání prvních ošetrovatelských škol. O ošetrovatelství jako samostatnou profesi se zasloužila zejména anglická ošetrovatelka Florence Nightingale (1820-1910).

Jako zásadní mezník ošetrovatelství bylo založení Školy při Nemocnici Sv. Tomáše v r. 1860 v Londýně, která se stala vzorem pro ostatní země. Školu založila Florence Nightingalová. Od této doby se ošetrovatelství stává samostatným oborem, pro který jsou

ošetřovatelky systematicky vzdělávány. Ve stejném roce publikuje Florence knihu "Poznámky o ošetřovatelství", jež se stává zcela zásadní literaturou pro výuku ošetřovatelství a je následně přeložena do devíti cizích jazyků, včetně češtiny (r. 1874). Zakladatelka moderního pojetí ošetřovatelství Florence Nightingalová věřila, že pomoc člověku v nouzi je to nejdůležitější, co může zdravotnický pracovník svému okolí poskytnout. Pokud tuto pomoc poskytne odborně a navíc s pochopením a porozuměním, splní základní cíl svého povolání (Kafková, V., str. 8–9, 1992).

Výrazný vliv na úroveň zdravotnictví měly i tereziánské a josefínské reformy. Za jejich vlády byly zakládány první všeobecné nemocnice. To si vynutilo vznik norem, v nichž kromě jiného byla upravena práva a povinnosti všech zdravotnických osob. Tím se postupně vyvíjela další role sestry – pomocníka lékaře (Kafková, V. str. 5-8, 1992).

1.3 Vývoj vzdělávání a první ošetřovatelské školy v České republice

První česká ošetřovatelská škola vznikla r. 1874 v Praze, na území tehdejšího Rakouska-Uherska. O její existenci se zasloužila česká spisovatelka Karolina Světlá. Teorii doplňovala praktická část, jejíž výcvik probíhal na Karlově v městském chorobinci. Tím se začíná měnit organizovaná opatrovnická činnost v činnost ošetřovatelskou. Škola však neměla dlouhého trvání a brzy zanikla. (Kafková, V., str. 17, 1992) I když zanedlouho po té vznikla ošetřovatelská škola ve Vídni (Rudolfinerhaus 1882), v českých zemích si po mnoho let každá klinika zacvičovala sestry sama (Staňková, M., str. 17, 1996).

Obtížnou práci ošetřovatelek v nemocnici v 90. letech vysoce zhodnotil vynikající internista a příznivec ošetřovatelského povolání Bohumil Eiselt (1831-1908). Vedle prof. dr. B. Eiselta, pozdějšího přednosty interní kliniky v Praze, věnovali výchově ošetřovatelského personálu v té době velkou pozornost i další lékaři v nemocniční službě (Staňková, M., str. 11, 2001).

Až v roce 1916 byla otevřena Česká škola pro ošetřování nemocných při Všeobecné nemocnici v Praze, která vychovávala diplomované sestry ošetřovatelky nemocných. Škola byla dvouletá, první rok byl věnován převážně teorii, druhý rok praktickému výcviku. Velké úsilí k jejímu založení vyvinula učitelka Františka Fajfrová, která se stala první představenou první české ošetřovatelské školy v Praze. Prvních 10 absolventek ukončilo vzdělání složením praktické a po ní teoretické zkoušky v r. 1918. Byli prvními sestrami,

kteří obdržely diplom o ošetřování nemocných, který je opravňoval užívat titul: diplomovaná ošetřovatelka a nosit odznak diplomované sestry

(Staňková, M., str. 15, 2001).

V roce 1920 přešla škola pod správu Československého červeného kříže. Dr. Alice Masaryková přizvala k vedení a výuce tři americké sestry červeného kříže (Miss Parsons, Miss Lentell a Miss Kacena), jež ve spolupráci s profesory pražské LF vytvořili koncepci výuky a výchovy ošetřovatelství.

Již v této škole byly pro sestry pořádány další kurzy, které byly zaměřeny na aktuální potřebu sociální péče, péči o dítě a na návštěvní ošetřování. Vedly je sestry ze skupiny amerických zdravotníků a to až do r. 1923, kdy se vrátily do vlasti. Ředitelkou školy byla jmenovaná v r. 1923 diplomovaná sestra Sylva Macharová a do funkcí asistentek R. Tobolářová a F. Růžičková. (Kafková, V., s. 21-26, 1992). Už první absolventky této školy si uvědomují nutnost hájit své zájmy a neustále si doplňovat své znalosti v souvislosti s rozvojem ošetřovatelství ve světě. Zakládají proto r. 1921 Spolek absolventek školy ošetřovatelské (dále jen SAŠO). V roce 1928 je spolek přejmenován na Spolek diplomovaných sester (dále jen SDS). SDS pomáhal udržovat a zvyšovat standard, chtěl disciplinované a dobré ošetřovatelky. Roku 1933 na mezinárodním kongresu v Paříži byl SDS přijat za člena Mezinárodní rady sester (dále jen ICN) a v r. 1937 začal vydávat svůj vlastní odborný časopis Diplomovaná sestra (Staňková, M., str. 18, 1996).

Po skončení války se opět obnovila činnost Spolku diplomovaných sester, který se po roce 1948 sloučil s Revolučním odborovým hnutím (tím ztratil členství v ICN) a Spolek zanikl.

Až v roce 1946 byla založena Vyšší ošetřovatelská škola (dále jen VOŠ) v Praze. Zakladatelka Jarmila Roušarová (stala se 1. civilní sestrou na Bulovce). VOŠ poskytovala specializační pedagogické vzdělání sestrám-učitelkám na ošetřovatelských školách a v druhé větvi připravovala vrchní sestry pro řídicí práci v ošetřovatelství.

Ke studiu byly přijímány absolventky dvouletých ošetřovatelských škol a musely splňovat podmínku nejméně tříleté praxe. Tato škola jako jediná v Evropě poskytovala diplomovaným sestrám vyšší odborné vzdělání (Kafková, V., str. 28, 1992).

Komunistický puč v roce 1948 znamenal zásadní zlom pro rozvoj českého ošetřovatelského školství. Kvalifikační vzdělávání se podle nového školského zákona 95/1948 O jednotném školství, provádělo na středních školách, kde probíhalo současně

všeobecné i odborné vzdělávání. Ošetrovatelské školy byly sloučeny s rodinnými a sociálními školami podle vzoru Sovětského svazu. Školy byly přejmenovány na střední zdravotnické školy (dále jen SZŠ), na nichž se připravovaly všechny kategorie tzv. středního zdravotnického personálu (diferenciace do 11 oborů – zdravotní, ženská, dětská, dietní sestra, rehabilitační pracovník, sanitární pracovník, rentgenologický laborant, lékařský laborant, zubní laborant a oční technik). Studium bylo ukončeno maturitou.

Toto vzdělání se brzy ukázalo jako nedostatečné. Studium u převážné většiny oborů začínalo již ve 14-15 letech a trvalo 4 roky. K náročnému ošetrovatelskému povolání se začala připravovat sociálně nezralá mládež. Nízkému věku se musela přizpůsobit organizace a kvalita studia. Výsledkem tohoto typu studia byla nedostatečná kvalita odborné přípravy sester daná zjednodušeným převážně biologicky orientovaným obsahem odborného studia a celkovým nízkým počtem hodin odborné praxe. Tato situace si vynutila vznik Institutů pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků v Brně a Bratislavě v r. 1960.

Ve stejném roce došlo též k otevření dálkového vysokoškolského studia na FF Univerzity Karlovy v Praze. Studium bylo dvouoborové: psychologie - péče o nemocné. Bylo určeno především pro pedagogické pracovníky ošetrovatelství na SZŠ. V dalších letech se kombinace studia různě měnily, studium bylo možné i denní formou. V roce 1963 je Středisko pro vzdělávání středních zdravotnických pracovníků přejmenováno na Ústav pro vzdělávání středních zdravotnických pracovníků, v roce 1986 na Institut pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků, v roce 1991 na Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, až v roce 2003 přešel do zatím posledního platného názvu Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (dále jen NCONZO). Tato instituce během celé své existence měla absolutně největší zásluhu na systematickém celoživotním vzdělávání všech nelékařských pracovníků (Staňková, M., str. 21-22, 1996).

1.3.1 Sesterské organizace

Po skončení války se opět obnovila činnost Spolku diplomovaných sester, který se po roce 1948 sloučil s Revolučním odborovým hnutím (tím ztratil členství v ICN) a Spolek zanikl.

Na konci 60. let, přichází volání sester po nějakém profesním sdružení. Od roku 1941, kdy byl zrušen SDS, neexistovala žádná profesní organizace a nebyl tudíž prostor pro vzájemnou výměnu zkušeností a kontakt se zahraničím. Tím se ztratila kontinuita

vzdělávání a poznatků v souladu s vývojem moderního ošetrovatelství. V roce 1973 byla založena Česká společnost sester. Následně se rozvíjela spolupráce se Slovenskou společností a roku 1979 vznikla Československá společnost sester, jež byla v roce 1982 přijata do ICN a o dva roky později do WENR.

Po rozpadu Československa se v roce 1994 stala členem ICN za Českou republiku Česká asociace sester (dále jen ČAS). Tato organizace má obrovský význam pro rozvoj ošetrovatelského vzdělávání.

Hájí nejen profesní, ale i odborné zájmy sester, a ještě před legislativní úpravou nabídla dobrovolnou registraci sestrám.

Sestry vydávaly od r. 1951 svůj odborný časopis Zdravotnická pracovníce od r. 1970 doplněný pravidelnou vědecko-výzkumnou přílohou Československé ošetrovatelství. Od r. 1989 byl nahrazen modernějším časopisem Sestra (Staňková, M., str. 22-23, 1992).

1.4 Vzdělávání všeobecných sester v současnosti

Na české národní úrovni se povolání sestry a porodní asistentky řídilo zákonem č. 20/1966Sb. O péči a zdraví lidu a vyhláškou č. 77/1981 o zdravotnických pracovnících a jiných odborných pracovnících ve zdravotnictví.

Po revoluci v r. 1989 bylo nezbytné české ošetrovatelství přiblížit novému pojetí, jak vyplývalo z doporučení Světové zdravotnické organizace (dále jen WHO), ICN, EU.

V r. 1998 byla schválena nová Koncepce ošetrovatelství. Koncepci navrhla k přijetí ministryně Zuzana Roithová, a v r. 1998 vyšla jako Metodický pokyn ve Věstníku MZ. Koncepce formuluje a vymezuje obor ošetrovatelství, celkové pojetí, cíle, nejdůležitější úlohy, zaměření výzkumu. Zabývá se pracovníky v oboru a jejich vzděláváním a zároveň dala základ centrální registraci sester.

Podle náplně práce charakterizuje pracovníky typu A, B, C a předepisuje jejich požadované vzdělání.

Přínos a jedinečnost Koncepce ošetrovatelství spočívá v tom, že to byl po desítkách let první dokument, který komplexně definoval obor v novém pojetí v souladu s požadavky české, ale i evropské praxe (Škubová, J., Chvátalová, H., str. 42-47, 2004).

1.4.1 Kvalifikační vzdělávání a rozvoj ošetřovatelství

Střední zdravotnické školy (dále jen SZŠ) byly do roku 1996 zřizovány, financovány a metodicky vedeny ministerstvem zdravotnictví (dále jen MZ). Od 1. 11. 1996 byla správa podstoupena resortu školství. Na schvalování obsahu, rozsahu a formy všech stupňů vzdělávání ve zdravotnictví spolupracuje ustanovená meziresortní komise MZ a MŠMT.

Studijní obor 53-41-M/001 Všeobecná sestra byl vyhláškou č. 144/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 354/1991 Sb. O středních školách nahrazen od 1. 9. 2004 novým studijním oborem 53-41-M/007 Zdravotnický asistent. K 1. 5. 2005 byla nabídka studijních oborů SZŠ rozšířena o nový studijní obor Zdravotnické lyceum. Absolvováním těchto nových oborů se získá způsobilost zdravotnického pracovníka k výkonu povolání pod odborným dohledem.

V učebních plánech v oboru všeobecných zdravotních sester do r. 2004 bylo zastoupení následujících předmětů: český jazyk, cizí jazyk, matematika, fyzika, chemie, občanská nauka, tělesná výchova, somatologie, patologie, mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, choroby vnitřní, chirurgie, pediatrie, gynekologie a porodnictví, neurologie, psychiatrie, psychologie a pedagogika. Trvalou součástí výuky k profesi všeobecné sestry byla samozřejmě i odborná praxe

(Oplatková, P., Vývoj vzdělávání v oboru všeobecná (zdravotní) sestra se zřetelem na postavení pedagogiky v rámci učebních plánů a osnov na středních, vyšších a vysokých školách a v postgraduálním vzdělávání v Brně. Brno, 2006. 89s. Diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně, vedoucí práce Mgr. Jiří Zounek, PhD.).

V učebních plánech v oboru zdravotnický asistent je od r. 2004 zastoupení následujících předmětů: Český jazyk, cizí jazyk, Latinský jazyk, Občanská nauka, Dějepis, Matematika, Fyzika, Chemie, Biologie, Informační a komunikační technologie, Tělesná výchova, Ekonomika, Výchova ke zdraví, První pomoc, Psychologie, Klinická propedeutika, Somatologie, Základy epidemiologie a hygiena, Ošetřovatelství, Ošetřování nemocných.

MŠMT Učební dokumenty, [online] [cit. 2010-4-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.szskm.cz/stahuj/studium/zdrav-asistent.pdf>>.

Kvalifikační studium v oboru všeobecná sestra v současnosti probíhá na vyšších zdravotnických školách a na vysokých školách podle platných předpisů Evropské unie směrnice 2005/36/ES, to je v počtu 4 600 hodin a celkové délce studia 3 roky. Výsledkem vzdělávání je získání odborné způsobilosti všeobecná sestra podle zákona č. 96/2004 Sb. se

stejnými kompetencemi. Oba tyto programy jsou téměř identické, splňují požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Absolventi akreditovaného vzdělávacího programu oboru vzdělání na VOŠ Diplomovaná všeobecná sestra a absolventi studijního oboru Všeobecná sestra na VŠ jsou způsobilí vykonávat činnosti uvedené v § 5 vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Tato duplicita umožňuje vzdělávat všeobecné sestry 6 let po vykonání maturitní zkoušky. Ministerstvo proto navrhlo změnu na utlumení akreditovaných vzdělávacích programů Diplomovaná všeobecná sestra na vyšších odborných školách zdravotnických, studenti by tak naposledy nastoupili do 1. ročníků ve školním roce 2010/2011.

Leták stabilizačních opatření [online] [cit. 2009-9-10]. Dostupný z WWW:

<<http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/>>.

Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra upřesňuje a podrobněji rozpracovává rozsah § 4 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání.

Metodický pokyn je vydán ve spolupráci s MŠMT (viz. příloha č. III)

Metodický pokyn [online] [cit. 2010-3-25]. Dostupný z WWW:

<<http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/metodicky-pokyn>>.

Pod pojmem vysokoškolské vzdělání se rozumí především bakalářské studium a navazující studium magisterské a doktorandské. Vysokoškolská erudice sester je tedy odstupňována a má určitou hierarchii. Nejobecnější charakter má studium bakalářské, v magisterském již převládá diferenciovaná orientace na specializovanou oblast činnosti – řízení, učitelství, intenzivní péče, gerontologie, komunitní péče, atd. Doktorandské studium se zužuje především na přípravu k vědecké činnosti sester

(Jurásková, D., Vysokoškolsky vzdělané sestry. Sestra, str. 39, 6/2004).

1.4.2 Adaptační proces

Sestra po ukončení bakalářského studia je odborně způsobilá, ale pracovat bez odborného dohledu může až po absolvování tzv. “adaptačního procesu“.

Adaptační proces je proces začlenění nově nastupujícího nelékařského zdravotnického pracovníka, má usnadnit období zapracování v novém pracovním prostředí, orientaci a seznámení se s novou prací, vytvořit vztahy ke spolupracovníkům včetně vztahů k nadřízeným a podřízeným a pochopit styl a organizaci práce. V neposlední řadě zahájit formování pocitu zodpovědnosti, samostatnosti a sounáležitosti k zaměstnavateli.

Cílem adaptačního procesu je poznat, prověřit, zhodnotit, popřípadě doplnit, prohloubit a rozšířit schopnosti, znalosti a dovednosti nelékařských zdravotnických pracovníků (dále jen NLZP) při uplatňování jejich teoretických vědomostí a praktických dovedností v praxi a nalezení nejvhodnějšího uplatnění.

Délka adaptačního procesu u absolventů je obvykle v období 3 až 12 měsíců po nástupu (Plachá, Müllerová. Úprava doporučeného pracovního postupu realizace a ukončení adaptačního procesu pro NLZP. Sestra. 11/2009, str. 17-18).

1.4.3 Registrace všeobecných sester

Od 12. 5. 2001 do dubna 2004 se mohly české sestry a porodní asistentky dobrovolně registrovat a navázat tak na tradici první republiky. Dobrovolnou registraci sestrám nabídla ČAS. Zaregistrovat se mohli členi i nečleni asociace po podání žádost a zaplacení vstupního poplatku. Probíhala v pětiletých cyklech.

Byly vytvořeny 3 kategorie registrace:

- vstupní – pro žadatele, kteří chtěli být v registru, ale prozatím nesplňovali podmínky řádné registrace (tj. minimálně 2500h odpracovaných v oboru a 40 kreditních bodů),
- řádná registrace typu A- určena pro absolventy vyšší či vysoké školy v oboru,
- řádná registrace typu B – pro absolventy střední zdravotnické školy.

V praxi měla registrace přinést vyšší prestiž, impulz pro další vzdělávání a volnější pohyb a srovnatelnost v rámci EU. Autorkám registrace to přineslo základní informace o počtu, složení, vzdělání a odborném zaměření pracovníků aktivních v ošetrovatelské profesi.

Přechodné registrační období trvalo od 1. 4. 2004 (byl schválen zák. 96/2004Sb.) do 31. 3. 2006 (Staňková, M., str. 47, 2004).

1.4.4 Současný stav registrace všeobecných sester

Smyslem registrace - tedy osvědčení k výkonu zdravotnických povolání bez odborného dohledu je zavést systém celoživotního vzdělávání a jeho kontrola. V jistém smyslu je to ochrana pacienta, který má možnost přesvědčit se, zda zdravotnický pracovník, poskytující mu zdravotní péči, je k tomuto povolání kvalifikovaný a dále se vzdělává.

Důvodem pro vznik tohoto systému byla pasivita většiny zdravotnických pracovníků v oborech, které se stále vyvíjejí a přinášejí nové poznatky.

Od 1. 4. 2006 povinná

Registrace je jednou z forem záruk kvality poskytované péče. Z tohoto důvodu vznikl centrální registr zdravotnických pracovníků.

Registr je součástí Národního zdravotnického informačního systému, je veřejně přístupný s výjimkou údajů o rodném čísle a trvalém pobytu. O osobách, kterým bylo uděleno osvědčení, obsahuje tyto údaje: a) číslo, pod kterým bylo vydáno osvědčení, b) jméno a příjmení, c) datum narození, d) rodné číslo, pokud je přiděleno, e) adresu trvalého pobytu, a není-li trvalý pobyt na území České republiky, adresu určenou pro doručování, f) adresu zaměstnavatele a pracovní zařazení nebo adresu nestátního zdravotnického zařízení, v němž je povolání vykonáváno, g) údaje o dosaženém vzdělání, včetně celoživotního, rok jeho absolvování a země, ve které bylo absolvováno.

Podmínky, které jsou nutné pro získání registrace, upravuje § 3 zákona č. 96/2004 Sb.

a) odborná způsobilost v § 5 zákona č. 96/2004

b) zdravotní způsobilost

c) bezúhonnost

Registr [online] [2009-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/registr/5>>.

1.4.5 Podmínky k výkonu povolání všeobecné sestry

Dokladem o registraci zdravotnických pracovníků je osvědčení, které se vydává na období 6 let. Osvědčením se získává oprávnění k výkonu povolání bez odborného dohledu a oprávnění k vedení praktického vyučování (Pochylá, K., str. 35, 2005).

O vydání „Osvědčení“ je třeba podat žádost.

K žádosti je nutno doložit:

U zdravotnického pracovníka, který požádal o vydání osvědčení do 18 měsíců ode dne získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání:

✓ -doklad o odborné způsobilosti - úředně ověřené doklady, které opravňují zdravotnického pracovníka k výkonu zdravotnického povolání (např. maturitní vysvědčení, diplom a vysvědčení o absolutoriu)

✓ doklad o zdravotní způsobilosti (posudek vydává praktický nebo závodní lékař) jež není starší 3 měsíců

✓ doklad o bezúhonnosti - výpis z rejstříku trestů nesmí být starší 3 měsíců

Nesplňuje-li žadatel podmínku délky výkonu povolání nebo 40 kreditních bodů v CŽV, má možnost požádat si o zkoušku k vydání "Osvědčení".

MZ ČR je povinno umožnit vykonání zkoušky nejdéle do 90 dnů od podání žádosti.

Zkouška k vydání "Osvědčení" se skládá ze dvou částí:

- teoretické - nahrazuje 40 kreditních bodů, skládá se ze dvou otázek, které se losují
- praktické - nahrazuje výkon povolání, koná se na akreditovaném pracovišti

Registr [online] [2009-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.nconzo.cz/web/registr/5>>.

1.4.6 Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry

Získává se absolvováním:

- a) nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu všeobecných sester,
- b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná všeobecná sestra na vyšších zdravotnických školách,
- c) vysokoškolského studia ve studijních programech a studijních oborech psychologie - péče o nemocné, pedagogika - ošetřovatelství, pedagogika - péče o nemocné, péče o nemocné nebo učitelství odborných předmětů pro střední zdravotnické školy, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději v akademickém roce 2003/2004,
- d) tříletého studia v oboru diplomovaná dětská sestra nebo diplomovaná sestra pro

psychiatrii na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,

- e) studijního oboru všeobecná sestra na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
- f) studijního oboru zdravotní sestra, dětská sestra, sestra pro psychiatrii, sestra pro intenzivní péči, ženská sestra nebo porodní asistentka na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997, nebo
- g) tříletého studia v oboru diplomovaná porodní asistentka na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004.

(2) Všeobecná sestra, která získala odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. e) až g), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu až po 3 letech výkonu povolání všeobecné sestry. Do té doby musí vykonávat své povolání pouze pod odborným dohledem. Povinnost podle věty první se nevztahuje na všeobecné sestry, které po získané odborné způsobilosti absolvovaly vysokoškolské studium ošetrovatelského zaměření.

(3) Za výkon povolání všeobecné sestry se považuje poskytování ošetrovatelské péče. Dále se všeobecná sestra ve spolupráci s lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, neodkladné nebo dispenzární péči.

(4) Pokud způsobilost k výkonu všeobecné sestry získal muž, je oprávněn používat označení odbornosti všeobecný ošetrovatel.

Takto vzdělaná všeobecná sestra pak vykonává činnosti dle vyhlášky č. 424/2004 Sb., kde se stanoví práce bez odborného dohledu, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, § 3 Činnosti zdravotnického pracovníka s odbornou způsobilostí a § 4 Všeobecná sestra (viz. Příloha IV).

1.4.7 Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta

se získává absolvováním

- a) střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický asistent

b) akreditovaného kvalifikačního kurzu zdravotnický asistent po získání úplného středního vzdělání nebo úplného středního odborného vzdělání a způsobilosti k výkonu povolání ošetrovatele.

Odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta mají i zdravotničtí pracovníci, kteří získali způsobilost k výkonu povolání zdravotnického záchranáře podle § 18 tohoto zákona nebo porodní asistentky podle § 6 tohoto zákona.

Za výkon povolání zdravotnického asistenta se považuje poskytování ošetrovatelské péče pod odborným vedením všeobecné sestry nebo porodní asistentky.

Z výše uvedeného vyplývá, že odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecná sestra lze získat až studiem na vyšší škole než je střední škola, tedy až po maturitě na střední škole. Pokud chce uchazeč o studium na střední škole jednou pracovat jako všeobecná sestra, musí nejprve absolvovat školu střední a po maturitní zkoušce, školu poskytující sesterské vzdělání. Jiná cesta k tomuto povolání nevede.

Jak uvádí Jurásková: „*Když se s bakalářským studiem sester začalo, tak tyto studentky slyšávaly, že se s nimi počítá na místa staničních a vrchních sester. Je těžké teď všechny přesvědčit, že toto je základní vzdělání pro profesi sestry, které žádný nárok na funkční místo nezakládá a že i tito studenti jsou připravováni pro práci u lůžka, byť práci vysoce kvalifikovanou*“ (Jurásková, D. Sestra zůstala u lůžka sama. Nemocniční speciál. 10/2008, str. 1).

U našich sousedů ve Slovenské republice, která se také řídí kritérii EU pro vzdělávání sester, byly VOŠ od 1. 9. 2001 zrušené. Na středních zdravotnických školách je od roku 2001/2002 zavedené studium ve studijním oboru zdravotnický asistent, které končí maturitní zkouškou a je zaměřené na osvojení si méně náročných ošetrovatelských činností zaměřených na přípravné, dokončovací a administrativní práce (Sborník z mezinárodní konference Praha, 30. března 2006. Vzdělávání sester: současnost a očekávání, str. 41).

1.4.8 Činnosti zdravotnického asistenta po absolvování studia v praxi

Zdravotnický asistent bude poskytovat základní a specializovanou ošetrovatelskou péči v rámci ošetrovatelského procesu, podílet se na získávání informací nutných k určení ošetrovatelských diagnóz, v míře určené všeobecnou sestrou nebo porodní asistentkou bude plnit ošetrovatelský plán a provádět ošetrovatelské výkony jako:

- a) sledování fyziologických funkcí, jejich záznam, komplexní hygienickou péči, rozdělování diet, aplikaci tepla, chladu
- b) rehabilitační ošetřování
- c) nácvik sebeobsluhy
- d) přejímání, kontrola, manipulace a uložení zdravotnických prostředků, léčivých prostředků
- e) pod odborným dohledem sestry podává léčivé přípravky s výjimkou nitrožilní a nitrosvalové injekce u novorozenců a dětí do tří let
- f) odebírá biologický materiál, provádí jeho vyšetření diagnostickými proužky
- g) zavádí a udržuje kyslíkovou terapii
- h) podílí se na ošetřování ran
- i) připravuje pacienty k výkonu, asistuje při výkonech, ošetřuje pacienty po výkonech
- j) podílí se na činnostech spojených s přijetím, přeložením, propuštěním pacientů.

V učebních osnovách předmětu ošetřovatelství a ošetřování nemocných jsou žáci vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, směřování k osvojení praktických dovedností a odborných činností nezbytných pro ošetřování pacientů/klientů, a to v reálném prostředí zdravotnických zařízení. To dokumentuje, že zdravotnický asistent bude vykonávat v praxi všechny ošetřovatelské činnosti, které až dosud vykonávala všeobecná sestra, tudíž z praktické stránky je studium zdravotnického asistenta tou nejlepší průpravou pro studium všeobecné sestry pro ty, kteří sestrou jednou být chtějí.

Obor zdravotnický asistent [online] [2010-3-25]

Dostupné z WWW: <http://www.szsuo.cz/informace/ZA_informace_o_oboru.htm>.

1.4.9 Specializační vzdělávání

Je zaměřené na specifiku ošetřovatelské péče v různých klinických oborech na různé formy ústavní, ambulantní a komunitní péče a na zdravotnický management. SV probíhá v akreditovaných institucích a zařízeních. Hlavním účelem SV je získání specializované způsobilosti k výkonu specializovaných činností příslušného zdravotnického povolání dle § 48–145, vyhlášky č. 424/2004 Sb. Podmínkou k zařazení do specializačního vzdělávání je odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání. Specializační vzdělávání je

uskutečňováno modulovým způsobem. SV se ukončuje atestační zkouškou před oborovou komisí. Podmínkou přihlášení se k atestační zkoušce je získání počtu kreditů stanoveného vzdělávacím programem příslušného oboru, absolvování povinných modulů a prokázání výkonu povolání v příslušném oboru SV v délce min. 1 rok z období posledních 6 let, v rozsahu minimálně poloviny stanovené týdenní pracovní doby. Po úspěšně vykonané atestační zkoušce vydává NCO NZO zdravotnickému pracovníku specializovanou způsobilost k výkonu specializovaných činností příslušného zdravotnického povolání.

Specializační vzdělávání [online] [cit. 2010-3-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nconzo.cz/download/SpecializacniVzdelavani.pdf>>.

1.4.10 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní vzdělávání (dále jen CŽV) se rozumí průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků v příslušném oboru v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky. V Evropě vzniklo skoro homogenní vzdělávání sester. Jsou zjištěny pozitivní korelace mezi odborným růstem sester a faktory, jako je spokojenost sester, stabilizace zaměstnanců a zlepšená kvalita poskytované péče o K/P. CŽV je považováno za nástroj, který umožňuje sestřím získávat aktuální informace, nejnovější poznatky, dovednosti a reagovat tak na dynamické změny v poskytování zdravotní péče. CŽV je pro zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky povinné. Plnění povinnosti celoživotního vzdělávání se prokazuje na základě kreditního systému.

Celý systém celoživotního vzdělání je neustále vyhodnocován, o čemž svědčí novely vyhlášky o kreditním systému č. 423/2004 Sb., č. 321/2008 Sb. a poslední vyhláška č. 4/2010, která odstraňuje některé limity a rozšiřuje možnost zejména internetových forem vzdělání.

Mgr. Vendula Pirková, Pracujeme na lepších podmínkách pro nelékaře, Medical tribune cz [online] [cit. 2010-4-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.tribune.cz/clanek/17305>>.

1.4.11 Kreditní systém jako nástroj celoživotního vzdělávání

Jedním z hlavních nástrojů účinné regulace zdravotnických povolání je registrační systém, jehož cílem je ochrana veřejnosti založená na principu celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, který byl novelizován dnem 1. 7. 2008, stanovuje povinnost celoživotního

vzdělávání pro všechny zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky. Plnění této povinnosti se prokazuje na základě kreditního systému. Získání stanoveného počtu kreditů je podmínkou:

- a) pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu
- b) pro přihlášení se k atestační zkoušce.

Formy CŽV

- Specializační vzdělávání
- Certifikované kurzy
- Inovační kurzy
- Odborné stáže v akreditovaných zařízeních
- Účast na seminářích, školicích akcích, odborných konferencích, kongresech a sympoziích
- Publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost
- Vypracování metodiky
- Studium navazujících studijních programů na VŠ a VOŠ

Úskalí CŽV je mnoho poskytovatelů nabízející vzdělávací programy různého zaměření, nekoordinováno, nesystematično, nepravidelnost, nízká efektivita a nedostatečná zpětná vazba získaných poznatků.

Motivace sester k celoživotnímu vzdělávání všemi dostupnými formami je různá. Poptávka vysoko převyšuje nabídku. Problém je však v tom, že jsou mezi sestrami takové, které se snaží pouze získat kreditní body. Nehodnotí obsah, kvalitu a potřebnost předaných informací, bohužel je mnohdy ani neslyší. Zabírají místo těm, které by získané vědomosti využily v praxi.

Mgr. Dana Jurásková, MBA , Celoživotní vzdělávání sester a kreditní systém [online]

[2010-3-29] Dostupné z WWW: <<http://www.solen.cz/pdfs/med/2006/05/11.pdf>>.

1.4.12 Vzdělávání formou internetových kurzů

E-learningové vzdělávání je jednou z metod distančního vzdělávání. V současnosti se dá pozorovat velký rozvoj této metody vzdělávání ve všech oborech. K výrazným přednostem patří široká dostupnost všem věkovým kategoriím. Další výhodou je časová a finanční

úspora. Studující nemusí dojíždět. Má však i své nevýhody, k nimž patří absence osobního kontaktu. Od studujících vyžaduje více osobní disciplíny, neboť se musí přimět k pravidelné studijní práci. Ošetrovatelství a další nelékařské profese jsou převážně praktické obory, které distanční formou vzdělávat nelze. Povinnou praktickou část studia bude muset zcela jistě každý splnit. Proto má e-learning ve vzdělávání zdravotníků své omezení. Přesto tato forma studia může tvořit až $\frac{3}{4}$ teoretické části specializačního vzdělávání sester (Marková, Bártlová Specializační vzdělávání sester a porodních asistentek ve formě e-learningu, Sestra 4/2008, str. 15).

1.5 Akreditace studijních programů a jejich oborů

Vysokoškolské vzdělání sester mohou poskytovat pouze k tomu akreditované vysoké školy, nejlépe univerzitního typu. Rozhodující úlohu mají při realizaci vysokoškolského studia odborní pedagogové. Ti musí být o významu univerzitního vzdělání sester dobře informováni a přesvědčeni. Akademičtí pracovníci jsou odpovědní za obsah a zaměření jednotlivých předmětů, i oni musí vyvíjet tvůrčí odbornost. Každý z nich by měl být ve své profesi skutečným a aktivním odborníkem (Jurásková, D. Vysokoškolsky vzdělané sestry, Sestra 6/2004, str. 39).

Obsah studia bakalářského studijního programu a jeho případného oboru (dále jen „bakalářský program“) musí vycházet z aplikace soudobých poznatků a metod z výzkumu, vývoje, umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti v daném oboru, musí odpovídat cílům studia a umožňovat dosažení stanoveného profilu absolventa

1. Absolvent musí mít kvality absolventa vysoké školy – schopnost samostatné tvůrčí práce, schopnost sledovat odbornou literaturu k oboru, schopnost interpretovat a aplikovat výsledky běžných výzkumů.
2. Součástí obsahu studia musejí být základní teoretické a metodologické disciplíny, a to v podobě povinných předmětů.

Personální zabezpečení bakalářského programu

1. Předměty profilujícího základu bakalářského programu musejí být vyučovány převážně akademickými pracovníky, kteří mají alespoň vědeckou hodnost „kandidáta věd“ (CSc.) nebo akademicko-pedagogický titul „doktor“ (Dr.) nebo akademický titul „doktor“ (Ph.D.,

Th.D., dále jen „vědecká hodnota“); alespoň 40 % přednášek musí být vyučováno profesory nebo docenty příslušného odborného zaměření.

2. U akademických pracovníků podílejících se na uskutečňování bakalářského programu, musí být předložena jejich výzkumná, vývojová, umělecká nebo další tvůrčí činnost v oboru jejich působení za posledních 5 let.

U externích odborníků a odborníků z praxe, kteří zajišťují praktické a aplikační předměty, musí být uvedeno jejich aktivní působení v oboru za posledních 5 let.

Akreditace studijních programů [online] [2010-4-6] Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/akreditovane-studijni-programy>>.

PRAKTICKÁ ČÁST

METODOLOGIE PRŮZKUMU

Průzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření. Dotazníkem získáváme empirické informace, založené na nepřímém dotazování respondentů, s použitím předem formulovaných písemných otázek (Bártlová, S., s. 46, 2005).

1.6 Cíle teoretické části

Cíl č. 1 Zmapovat historii vzdělávání zdravotních sester.

Cíl č. 2 Popsat vývoj vzdělávání sester, včetně studia v prvních ošetrovatelských školách v České republice.

Cíl č. 3 Zdůvodnit současné změny ošetrovatelského vzdělávání.

1.7 Formulace praktických cílů

Cíl č. 1 Provést šetření s cílem zjistit na jakých pozicích pracují absolventky bakalářského studia ošetrovatelství.

Cíl č. 2 Zmapovat kolik absolventů bakalářského studia ošetrovatelství dále pokračuje navazujícím magisterským studiem.

Cíl č. 3. Zjistit jakým způsobem zaměstnavatel u absolventů zohlednil jejich ukončené vysokoškolské vzdělání.

Cíl č. 4 Zjistit názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského studia.

Cíl č. 5 Zjistit míru dodržování kompetencí.

1.8 Charakteristika zkoumaného vzorku

Charakteristiku zkoumaného vzorku tvořili absolventi, kteří úspěšně ukončili bakalářské studium ošetrovatelství na UTB ve Zlíně, které jsem oslovila ve zdravotnickém zařízení a přes emailové adresy. Největší zastoupení respondentů, kteří odpovídali v mém dotazníkovém šetření, byly ženy 98 % ve věkové kategorii 20-30 let 50,5 %.

1.9 Metodika práce

Pro dosažení stanovených cílů jsem použila metodu anonymního dotazníkového šetření. Dotazník obsahuje 19 otázek s uzavřenými, polootevřenými a jednou otevřenou otázkou.

Průzkum byl zaměřen zejména na osoby, které studovali UTB ve Zlíně obor všeobecná sestra. Dotazníky jsem rozdávala dvojím způsobem. V zdravotnickém zařízení jsem obešla různá oddělení a požádala staniční sestry, aby daly k vyplnění dotazníky sestřím bakalářkám. Vyplněné dotazníky jsem si pak opět u staničních sester vyzvedla. Takovým způsobem jsem rozdala 25 dotazníků a všechny se mi vrátily zpět tj. 100 %.

Druhý způsob distribuce dotazníků byl takový, že jsem odeslala dotazníky e-mailem na adresy bývalých absolventů bakalářského studia ošetrovatelství. Adresy jsem získala ze „Spoluzaci.cz“. Rozeslala jsem 80 dotazníků a vrátilo se mi zpět 40 dotazníků, tj. 50 %. Celkem jsem rozdala a rozeslala 105 kusů dotazníků a návratnost byla 70 kusů dotazníků tj. 66,67 %. Součástí dotazníku byla úvodní část, ve které byl zmíněn účel dotazníkového šetření, zdůraznění anonymity a návod k vyplnění položek.

1.9.1 Formy položek v dotazníku

Použila jsem 3 typy položek: zavřené, otevřené a polootevřené. Dotazník obsahuje 7 uzavřených otázek, 10 polootevřených otázek a 2 otevřené otázky. V rámci pilotní studie se ukázal problém s otázkou č. 9, kde respondenti do možnosti jiné psali akciová společnost. Proto jsem tedy doplnila, že příspěvková organizace znamená akciová společnost. Při konstrukci dotazníku jsem se řídila pravidla, aby byl dotazník věcný, stručný a respondenta neunavoval.

1.10 Metodika šetření

Po schválení dotazníku jsem provedla pilotní studii na začátku února 2010, které se zúčastnilo 10 respondentů. Dotazníky, které jsem rozdala v zdravotnickém zařízení se mi vrátily do 14 dnů. Problém jsem však měla s návratností dotazníků rozesílaných emailem. Návratnost zde byla pouze 50 %. Nízkou návratnost si vysvětluji tím, že e-mail adresy uvedené na Spolužáci.cz. respondenti používali jen při studiu.

1.11 Zpracování dat

Získaná data z dotazníkového šetření jsem uspořádala do tabulek a grafů programem Microsoft Word 2007. Jednotlivé odpovědi dotazníkového šetření jsou vyjádřena absolutní a relativní četností. Absolutní četnost znázorňuje skutečný počet jednotek. Relativní četnost vyjadřuje procentuální zastoupení daných hodnot.

ANALÝZA A ZPRACOVÁNÍ PRŮZKUMU

Otázka č. 1: Pohlaví

Otázka č. 2 Do jaké věkové kategorie patříte?

Obě otázky jsou pro větší názornost shrnuty do jedné tabulky

Tabulka č. 1 Zastoupení mužů a žen v průzkumu

	Absolutní četnost		Relativní četnost (%)		Celkem mužů i žen	
	žena	muž	žena	muž	absolutní četnost	relativní četnost
20 – 30 let	57	5	81,43 %	7,14 %	62	88,57
31 – 40 let	7	0	10 %	0	7	10
41 – 50 let	1	0	1,43 %	0	1	1,43
celkem	65	5	92,86 %	7,14 %	70	100

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit poměr zastoupení mužů a žen mezi absolventy bakalářského studia ošetrovatelství.

Významně větším počtem respondentů jsou ženy 92,86 % a pouze 7,14 % jsou muži. Je to dáno větším počtem žen v povolání zdravotní sestry.

Věkové kategorie 20 – 30 let je 81,43 % respondentů.

Věkové kategorie 31 – 40 let je 10 % respondentů.

Věkové kategorie 41 – 50 let je 1,43 % respondentů.

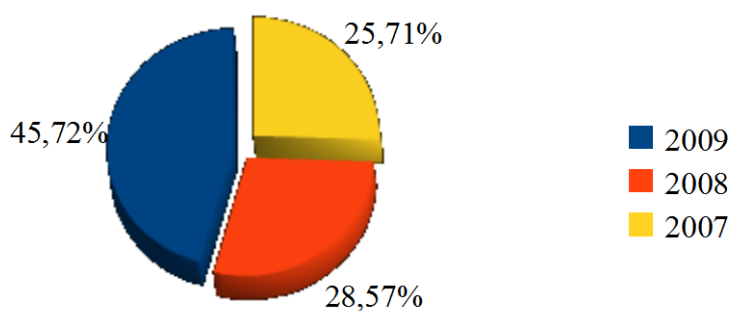
Z uvedeného hodnocení vyplývá, že převážně mladší zdravotní sestry preferují vysokoškolské vzdělání formou denního studia.

Otázka č. 3 Ve kterém roce jste ukončil/a bakalářské studium?

Tabulka č. 2 Ročník ukončení bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
2009	32	45,71 %
2008	20	28,57 %
2007	18	25,71 %
celkem	70	100 %

Graf č. 1 Ročník ukončení bakalářského studia

Komentář:

V roce 2009 ukončilo bakalářské studium 45,71 % respondentů.

V roce 2008 ukončilo bakalářské studium 28,57 % respondentů.

V roce 2007 ukončilo bakalářské studium 25,71 % respondentů.

Z výsledku průzkumu se dá usuzovat, že roste zájem o vysokoškolské studium.

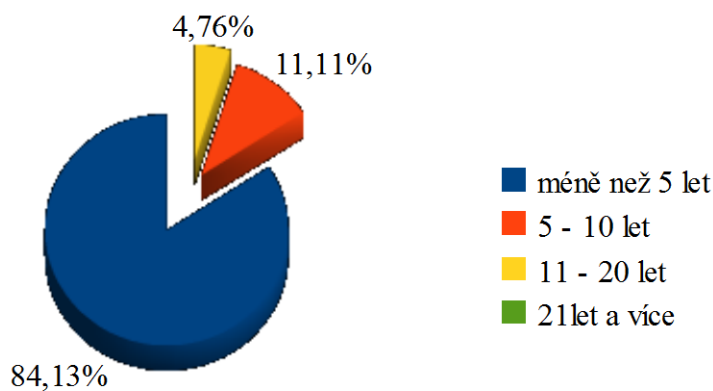
V roce 2007, kdy bylo zahájeno bakalářské studium při UTB, bylo 20 studentů v ročníku, tento počet byl nejnižší. V roce 2009 bylo již v ročníku 64 studentů.

Otázka č. 4 Jaká je Vaše celková délka praxe ve zdravotnictví?

Tabulka č. 3 Délka praxe

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
méně než 5 let	53	84,13 %
5 – 10 let	7	11,11 %
11 – 20 let	3	4,76 %
21 a víc	0	0
celkem	63	100 %

Graf č. 2 Délka praxe

Komentář:

U této otázky byla nejčastější odpověď s možností praxe ve zdravotnictví menší než pět let, tj. 84,13 % respondentů z celkového počtu.

Druhou nejčastější odpovědí byl výkon praxe 5 – 10 let, tj. 11,11 % respondentů.

Délkou praxe 11 – 20 let odpovědělo 4,76 % respondentů.

Praxi trvající 21 let a více nevedl žádný z respondentů.

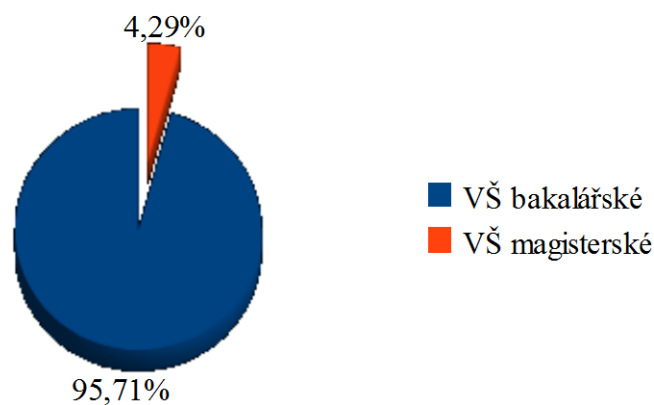
Sedm respondentů uvedlo, že již 8 let se pohybují ve zdravotnictví, ale nikdy nepracovali. Tato skutečnost souvisí s délkou vzdělání zdravotních sester. Aby byla zdravotní sestra zdravotní sestrou, může se délka jejího studia protáhnout až na dobu 10 let.

Otázka č. 5 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v oboru?

Tabulka č. 4 Druh nejvyššího v současnosti dosaženého vzdělání absolventů bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
VŠ bakalářské	67	95,71 %
VŠ magisterské	3	4,29 %
další, uveďte jaké	0	0
celkem	70	100 %

Graf č. 3 Druh nejvyššího v současnosti dosaženého vzdělání absolventů bakalářského studia

Komentář:

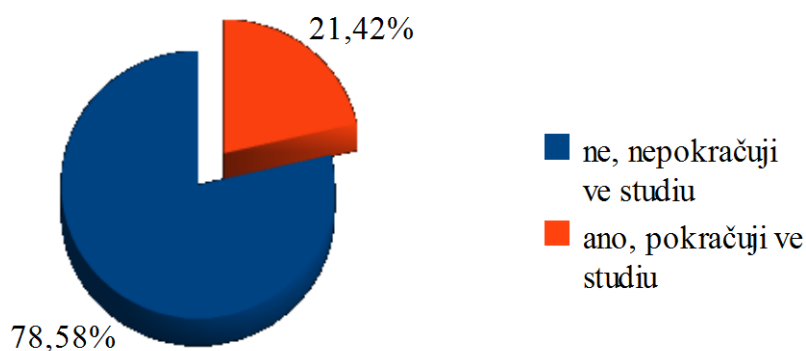
Vzhledem k tomu, že předmětem průzkumu byly poslední tři studijní ročníky (existence tohoto oboru na UTB ve Zlíně), je zřejmé nízké procento nejvyššího dosaženého vzdělání VŠ magisterského, jelikož se tato možnost vzhledem k délce studia týká jen ročníku 2007 (pokud absolventi ihned po ukončení bakalářského studia souvisle pokračovali v navazujícím studiu). Dále s tímto poměrně malým procentem souvisí i nízký počet (20) studentů, kteří studovali v tomto ročníku 2006/2007.

Otázka č. 6 Pokračujete v dalším vzdělávání v oboru ošetrovatelství?

Tabulka č. 5 Pokračování ve studiu po ukončení bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ne	55	78,58 %
ano - uveďte typ vzdělávání	15	21,42 %
celkem	70	100 %

Graf č. 4 Pokračování ve studiu

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit, kolik absolventů bakalářského studia ošetrovatelství má zájem o další studium v oboru ošetrovatelství.

Větší skupina respondentů 78,58 % udává, že nepokračují v současnosti ve studiu ošetrovatelství.

Z 21,42 % respondentů pokračujících ve studiu jich 15,71 % z celkového počtu respondentů, pokračuje studiem magisterským.

Jen 4 respondenti pokračují specializací v oboru.

1. UPOL, magisterský navazující obor, dlouhodobá ošetrovatelská péče u dospělých, 2 roky, státní závěrečná zkouška a diplomová práce (5 respondentů)

2. UPOL, magisterské studium, Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy (2 respondenti)
3. Univerzita Pardubice, Fakulta zdravotnických studií, denní forma, magisterský obor, 2. ročník, ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech, státní závěrečná zkouška a obhajoba diplomové práce (2 respondenti)
4. Ostravská univerzita v Ostravě, magisterské studium, specializace ve zdravotnictví – ošetrovatelská péče v gerontologii, 2 roky – prezenční studium, ukončení státní závěrečnou zkouškou (2 respondenti)
5. Specializační vzdělávání v oboru Ošetrovatelská péče v ARIP, NCONZO Brno (3 respondenti)

Z 21,42 % respondentů pokračujících ve studiu 5,71 % z celkového počtu respondentů pokračují ve studiu specializací v oboru. Tito respondenti uvádí v odpovědi na otázku č. 15, že bakalářské studium je nedostačující ve specializovaných oborech.

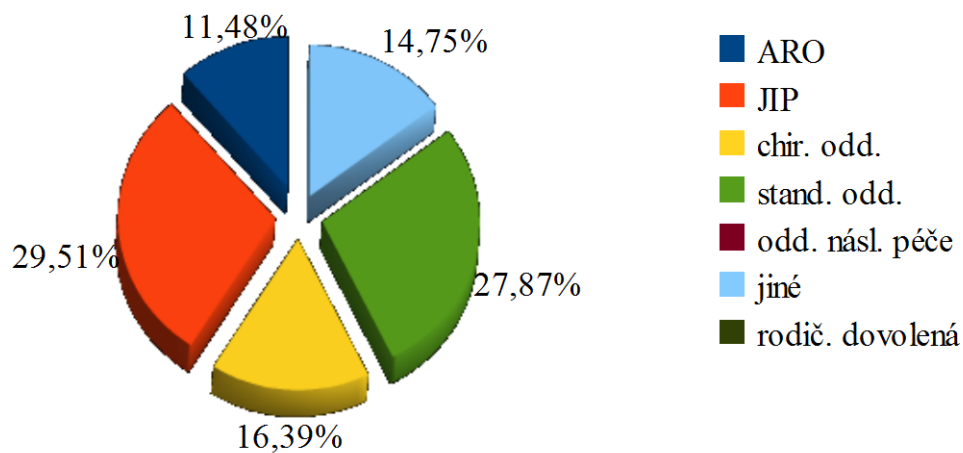
Otázka č. 7 Na jakém typu ošetrovací jednotky nyní pracujete?

Tabulka č. 6 Typ ošetrovací jednotky, na níž bývalí studenti bakalářského studia v současnosti pracují

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ARO	7	11,48 %
JIP	18	29,51 %
chirurgické oddělení	10	16,39 %
standardní interní oddělení	17	27,87 %
oddělení následné oš. péče	0	0
jiné (uveďte jaké)	9	14,75 %
jsem na mateřské dovolené (rodičovské)	0	0
Celkem*	61	100 %

* z celkového počtu respondentů celkem 9 nepracovalo dosud ve zdravotnictví

Graf č. 5 Typ ošetrovací jednotky, na níž bývalí studenti bakalářského studia v současnosti pracují

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit, na jakou pracovní pozici jsou nejčastěji svými zaměstnavateli zařazováni absolventi bakalářského studia.

Největší skupina respondentů 25,72 % uvedla, že pracuje na odděleních JIP.

Na standardním interním oddělení zdravotnických zařízení pracuje 24,28 % respondentů, a na chirurgickém oddělení 14,28 % respondentů.

Jiné pracoviště (hematoonkologické, dětské, oční, plasticko-estetická chirurgie, zdravotnický záchranář) uvedlo 12,86 % respondentů.

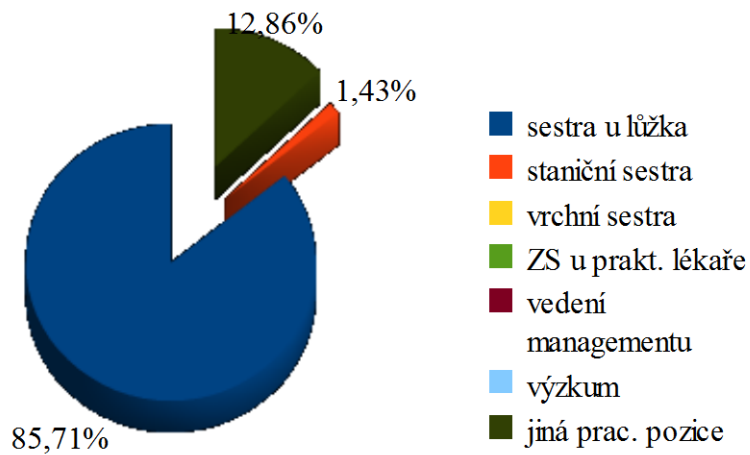
Na ARO pracuje 10 % respondentů.

Otázka č. 8 Na jaké nejvyšší pracovní pozici jste pracoval/a /pracujete na ošetrovací jednotce?

Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažená pracovní pozice

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
sestra u lůžka	60	85,71 %
staniční sestra	1	1,43 %
vrchní sestra	0	0
zdravotní sestra u praktického lékaře	0	0
ve vedení managementu zdravotnického zařízení	0	0
ve výzkumu	0	0
nepracuji ve zdravotnictví, uveďte kde	9	12,86 %
celkem	70	100 %

Graf č. 6 Nejvyšší dosažená pracovní pozice

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit, na jakou pracovní pozici jsou respondenti zařazováni. Jako sestra u lůžka pracuje 95,71 % respondentů.

Ve zdravotnictví nepracovalo 12,86 % respondentů, kteří uvedli, že pokračují v magisterském studiu, aniž by dosud vykonávali jakýkoli druh pracovního poměru, z toho 2 respondenti vycestovali do zahraničí jako au-pair.

Pouze jeden respondent pracuje na pozici staniční sestry, tj. 1,43 %.

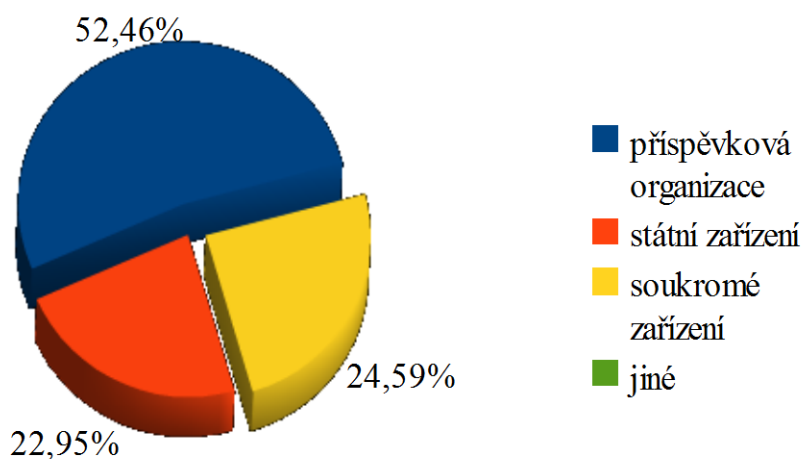
Z toho vyplývá, že ukončené bakalářské studium není jasnou vstupenkou do manažerských funkcí.

Otázka č. 9 V jakém typu zdravotnického zařízení v současnosti pracujete?

Tabulka č. 8 Typ zdravotnického pracoviště, v němž pracují absolventi bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
příspěvková organizace (akciová společnost)	32	52,46 %
státní zařízení	14	22,95 %
soukromé zařízení	15	24,59 %
jiné	0	0
celkem	61	100 %

Graf. č. 7 Typ zdravotnického pracoviště, v němž pracují absolventi bakalářského studia

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit, kam nejčastěji směřují absolventi bakalářského studia.

Jakým způsobem různé typy zdravotnického zařízení zohledňují vysokoškolské vzdělání zdravotních sester.

Největší počet respondentů 52,46 % pracuje v příspěvkové organizaci, resp. a.s. Je to dáno větším počtem zaměstnanců v těchto zařízeních oproti soukromým zdravotnickým zařízením.

Druhé v pořadí co do výběru pracoviště absolventů bakalářského studia jsou soukromá zařízení 24,59 % respondentů.

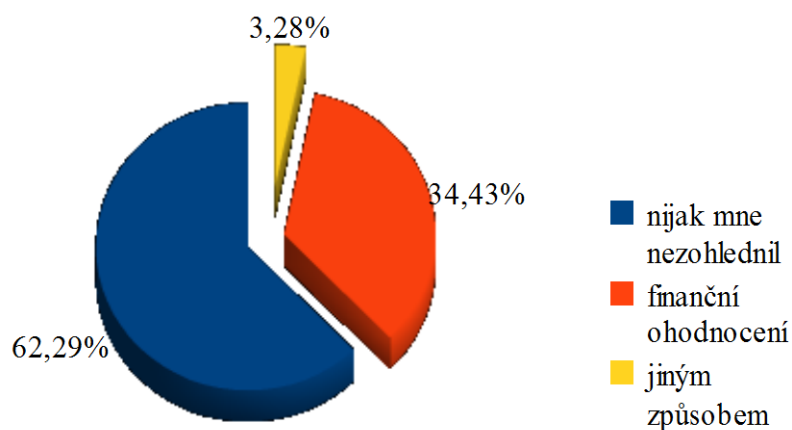
Ve státních zařízeních pracuje 22,95 % respondentů.

Otázka č. 10 Jakým způsobem Váš zaměstnavatel zohlednil Vaše ukončené vysokoškolské vzdělání?

Tabulka č. 9 Zohlednění ukončeného vysokoškolského studia zaměstnavatelem

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
nijak mne nezohlednil	38	62,29 %
finanční ohodnocení ...	21	34,43 %
jiným způsobem	2	3,28 %
celkem	61	100 %

Graf č. 8 Zohlednění ukončeného vysokoškolského studia zaměstnavatelem

Komentář:

U této otázky předpokládám, že respondenti mají přehled o svém finančním ohodnocení a o ohodnocení NLZP bez odborného dohledu v zařízení, kde pracují.

Pro zajímavost jsem rozdělila, jakým způsobem a u jakého zaměstnavatele je vysokoškolské vzdělání zohledněno.

Zaměstnavatel nijak nezohlednil 62,29 % respondentů.

Zaměstnavatel u 34,43 % respondentů finančně zohlednil skutečnost, že jsou absolventy bakalářského studia. Většinou se jedná o částku 500 Kč za měsíc.

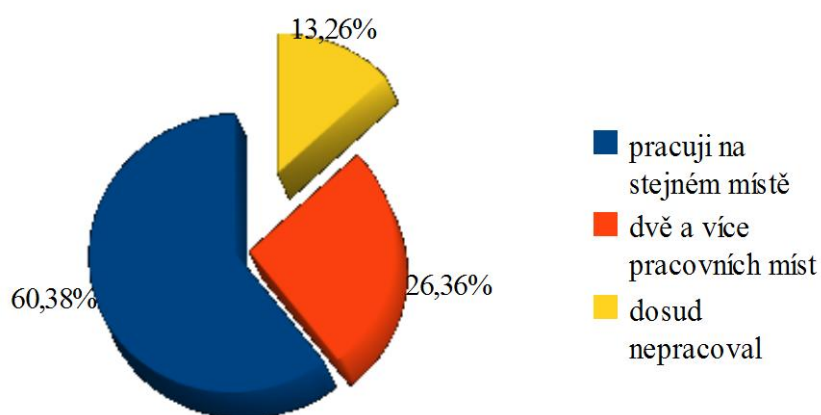
Zaměstnavatel zohlednil jiným způsobem 3,28 % respondentů (v jednom případě odpustil respondentovi nástupní praxi, ve druhém případě respondentovi započtl jeden rok započitatelné praxe navíc v systému ohodnocení).

Otázka č. 11 Vypište místa a pracovní pozice, na jakých jste dosud pracoval/a?

Tabulka č. 10 Počet pracovních míst od ukončení studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
pracuji na stejném místě beze změny	41	58,57 %
vystřídal jsem 2 a více pracovních míst	20	28,57 %
dosud nikdy nepracoval ve zdravotnictví	9	12,86 %
celkem	70	100 %

Graf. č. 9 Počet pracovních míst od ukončení studia

Komentář:

Od ukončení bakalářského studia doposud pracuje beze změny pracovního zařazení na stejném místě a pozici, tj. sestra u lůžka. 58,57 % respondentů.

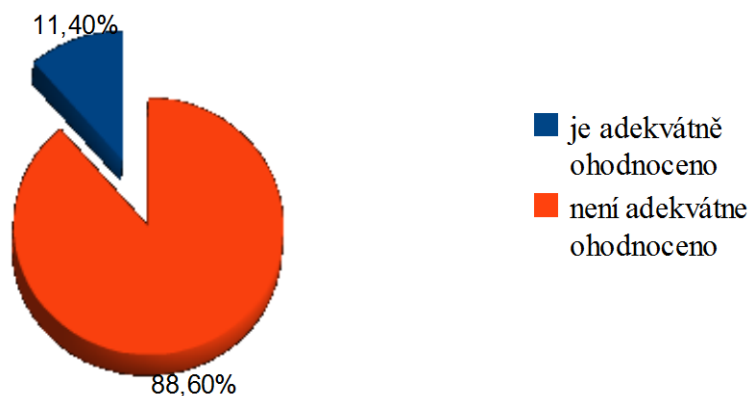
Dvě a více pracovních míst vystřídalo od ukončení bakalářského studia 28,57 % respondentů. V jednom případě respondent uvádí, že absolvoval praxi ve zdravotnictví kratší než 5 let a pracoval na těchto pozicích – ambulantní sestra, sestra u lůžka a anesteziologická sestra. Nikdy nepracovalo ve zdravotnictví 12,86 % respondentů

Otázka č. 12 **Jaký máte názor na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi?**

Tabulka č. 11 *Názor respondentů na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi*

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
je adekvátně ohodnoceno	8	11,43 %
není adekvátně ohodnoceno	62	88,57 %
celkem	70	100 %

Graf č. 10 *Názor respondentů na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi*

Komentář:

Touto otázkou jsem chtěla od respondentů zjistit pouze jejich subjektivní názor na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných zdravotních sester.

Názor, že vysokoškolsky vzdělané sestry nejsou v praxi adekvátně ohodnoceny, uvedlo 88,57 % respondentů.

Respondenti uváděli nejčastěji jako důvod nedostatečného ohodnocení zdravotních sester:

Respondent č. 1 *„Není dostatek financí, mizerný plat, vysokoškolské studium přineslo spíše sebevzdělání a rozhled, který je ovšem také velmi důležitý“.*

Respondent č. 2 *„Vysokoškolské studium se nezohledňuje ani finančně, ani profesně, pokud chcete lepší pracovní pozici, musíte mít známosti a praxi“*

Respondent č. 3 *„Vysokoškolsky vzdělaných sester je docela dost a bez praxe je nikdo nedosadí na vysoké pozice, ohodnocení je spíše dle délky praxe než dle studia“*

Respondent č. 4 *„Problém je v platových tabulkách, je rozdíl v sestře u obvodního lékaře v ambulanci a na lůžkovém oddělení. Sestry jsou jinak velmi podhodnoceny, zastávají všechny funkce, mají velkou odpovědnost, stále se zvyšují jejich kompetence, směnný provoz, psychická zátěž, celoživotní vzdělávání, rizikové povolání“.*

Respondent č. 5 *„Stejná výše platu u sestry s titulem Bc. a zdravotnického asistenta“.*

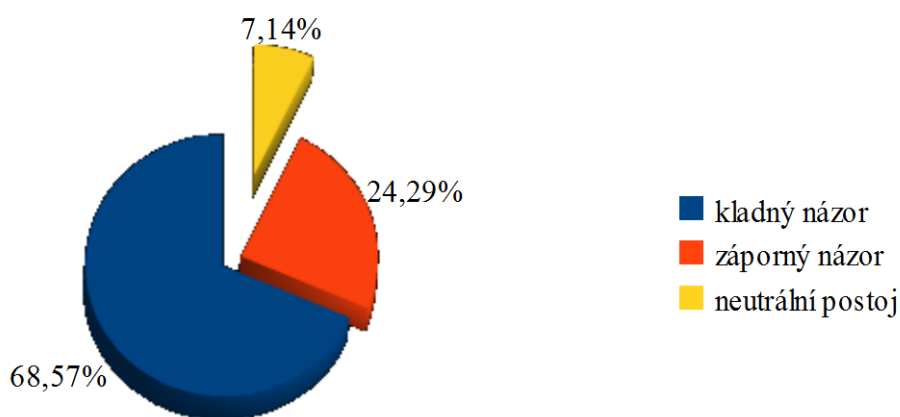
Celkem 11,43 % respondentů uvedlo, že vysokoškolsky vzdělané sestry jsou adekvátně ohodnoceny.

Otázka č. 13 Jaký máte názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia? (Napište Váš názor:)

Tabulka č. 12 Názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
kladný názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester	48	68,57 %
záporný názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester	17	24,29 %
neutrální postoj k vysokoškolskému vzdělávání všeobecných sester	5	7,14 %
celkem	70	100 %

Graf č. 11 Názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia

Komentář

Kladný názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester má 48 respondentů tj. 68,57 %.

Záporný názor má 17 respondentů tj. 24,29 %, neutrální názor má 5 respondentů tj. 7,14 %.

Kladné názory má 48 respondentů, tj. 68,57 %. Seřazeny jsou dle ročníku ukončení studia. Cituji některé z nich.

Respondent č. 1/2009 – „*Nemám připomínek – v pořádku*“.

Respondent č. 2/2009 – „*Jsem pro, aby sestry byly vysokoškolačky, ale je třeba je ohodnotit – pokud se po nich chce, aby studovaly, vytvořit pro to podmínky*“.

Respondent č. 3/2009 – „*Myslím si, že je důležité, a že v průběhu dalších let bude čím dál více vedením vyžadováno*“.

Respondent č. 4/2009 – „*Většinou mám dobré zkušenosti s VŠ sestrami, většinou berou více zodpovědnosti a práci vážněji, nic proti ostatním, ale je to opravdu znát, jak v přístupu, tak ve vědomostech, ale samozřejmě praxi nic nenahradí*“.

Respondent č. 5/2009 – „*Myslím si, že je to dobrá věc*“.

Respondent č. 6/2009 – „*Je správné, jen by to chtělo větší uznání*“.

Respondent č. 7/2009 – „*Vzdělávání sester formou vysokoškolského studia považuji za dobré (rozšíření odborných znalostí, více praxe), ale ne za nutné, myslím si, že absolventky bývalého oboru zdravotní sestra na střední zdravotnické škole byly dostatečně připraveny k výkonu tohoto povolání*“.

Respondent č. 8/2009 – „*Potřebné, ale malá motivace*“.

Respondent č. 9/2009 – „*Rozšiřuje znalosti a informace ze střední zdravotnické školy*“.

Respondent č. 10/2009 – „*Vysoká škola je v současnosti nutná, po ukončení vysoké školy jsou lidé zralejší*“.

Respondent č. 11/2008 – „*Je potřebné, ale zároveň nepraktické při současné pracovní náplni sester, při stávajících kompetencích a finančnímu ohodnocení*“.

Respondent č. 12/2008 – „*Bakalářské studium umožňuje absolventům SZŠ se lépe připravit na praxi v nemocnici, jsou si pak jistější v tom, co provádí a za jakým účelem, získávají určitou sebedůvěru a stávají se samostatnějšími*“.

Respondent č. 13/2008 – „*Mě studium bavilo, hodně jsem se dověděla, ale hodně bylo i opakování střední zdravotnické školy*“.

Respondent č. 14/2008 – „Kladný, ale chybí praxe pod odhledem mentorek (málo na oddělení), které jsou státnicové“.

Respondent č. 15/2008 – „Kladný, konkrétně mě obohatilo jak o teoretické, tak o praktické zkušenosti i když po nástupu do praxe jsem měla co dohánět, co se týče praktických zkušeností“.

Respondent č. 16/2008 – „Kladný, snad zvýší naši prestiž – alespoň do budoucna“.

Respondent č. 17/2008 – „V současné době nutnost, jinak nemůžeme pracovat bez odborného dohledu, v praxi se ale zatím vysokoškolsky vzdělané sestry moc neuznávají“.

Respondent č. 18/2008 – „Souhlasím se vzděláním sester, bakalářské studium by mělo být základním titulem pro zdravotní sestru, další navazující studium je pro nás dobrovolné, jistě také přínosné“.

Respondent č. 19/2008 – „Souhlasím s vysokoškolským vzděláním zdravotních sester“.

Respondent č. 20/2007 – „Vzdělávací systém je nastaven dobře, jen praxe potřebuje více času na zařazení bakalářek do provozu“.

Respondent č. 21/2007 – „Kvalitní ošetrovatelská péče, širší rozhled ve vzdělání, studentky během studia zváží, zda chtějí pokračovat v dalším studiu nebo se věnovat K/P“.

Respondent č. 22/2007 – „Je na místě, i když jsou vysokoškolsky vzdělané sestry, nemají specializaci, což vyžaduje další studium, já mám střední zdravotnickou školu, vyšší odbornou školu a vysokou školu – celkem 10 let, to je pro sestru, která zatím není partnerem lékaře, až moc“.

Respondent č. 23/2007 – „Umožní více praxe, vede k větší samostatnosti a orientaci ve zdravotnictví“.

Respondent č. 24/2007 – „Vzdělání je na vysoké úrovni, velmi výhodné je dostatečné množství odborné praxe“.

Respondent č. 25/2007 – „Kladný“.

Respondent č. 26/2007 – „Přínosné“.

Respondent č. 27/2007 – „Nezbytné“.

Záporné názory 17 respondentů, tj. 24,29 %:

Respondent č. 1/2009 – „Je to dosti často opakování vědomostí ze střední zdravotnické školy, vyučující nejsou vždy dostatečně kvalifikováni pro obor, co učí“.

Respondent č. 2/2009 – „Mé zkušenosti ze studia nejsou moc dobré, nezažila jsem moc vhodné chování ke studentům, vyučovaly nás zdravotní sestry Mgr. Bez praxe, které hned

po škole šly samy učit, a jejich výuka byla chaotická“.

Respondent č. 3/2009 – *„Střední zdravotnická škola je přínosnější“.*

Respondent č. 4/2009 – *„Je to terorizování o hovně, většina sester, pokud nemá předchozí zdravotnické vzdělání, není připravena pro praxi po praktické stránce, za to má spousty naprosto zbytečných teoretických znalostí, se spolužačkami jsme se shodly, s těmi, co měly podobný průběh vzdělání jako já, tj. VOŠ, praxe a pak teprve Bc. Studium, že z VOŠ šel člověk nabytý znalostmi a praktickými zkušenostmi a mohl se zapojit do praxe, zatímco na vysoké škole se mu těchto praktických znalostí pod vedením školitelů nedostávalo a přes obrovský příliv teoretických poznatků zapomněl i to, co věděl z praxe a VOŠ“.*

Respondent č. 5/2009 – *„Vzhledem k platu bych už nestudovala, bakalářské vzdělání je dobré asi je pro ty, co chtějí jít pracovat do zahraničí“.*

Respondent č. 6/2009 – *„Vysokoškoláci nejsou nikde ohodnoceni, takže studují zbytečně“.*

Respondent č. 7/2008 – *„Když už studuji sedmým rokem na jeden a ten samý obor, pak bych to chtěla vidět zohledněné jak finančně, tak i pracovní“.*

Respondent č. 8/2009 – *„Mám pocit, že se o moc neliší od střední zdravotnické školy, co se týká teoretických znalostí, ovšem praxi jsem brala jako velmi přínosnou“.*

Respondent č. 9/2009 – *„Pořád to samé dokola, nic nového oproti střední zdravotnické škole se student nedozví“.*

Respondent č. 10/2009 – *„Opakování ze střední zdravotnické školy, jen něco málo nového, výhodou je, že předměty vyučovali lékaři z praxe“.*

Respondent č. 11/2009 – *„Opakování ze střední zdravotnické školy“.*

Respondent č. 12/2009 – *„Konkrétně mé studium na UTB mi přišlo nedostačující asi tím, že vysoká škola byla teprve v začátcích, její úroveň se bude jistě zvyšovat“.*

Respondent č. 13/2008 – *„Nedostatečné, není žádná motivace pro další studium, stejné informace pořád dokola“.*

Respondent č. 14/2008 – *„Nízká úroveň zapříčiněná učiteli s magisterským vzděláním, neschopných vytvořit dobrý profesorský kolektiv“.*

Respondent č. 15/2008 – *„Není k ničemu, opakování ze střední zdravotnické školy“.*

Respondent č. 16/2007 – *„Vysoká škola mi dala jen víc praxe, znalostí méně“.*

Neutrální názory 5 respondentů, tj. 7,14 %:

Respondent č. 1/2009 – *„Chtělo by to program zaměřit na určité oblasti, jelikož profese všeobecná sestra je rozmanitá“.*

Respondent č. 2/2009 – „Myslím si, že v brzké době bude podmínkou, aby sestry měly bakalářský titul, celý systém vzdělávání se mi zdá od poslední reformy nešťastný“.

Respondent č. 3/2008 – „Bakalářské studiu je dobré, ale stejně si musíme udělat specializaci v oboru, což jsou zas další roky studia...“.

Respondent č. 4/2007 – „Bakalářské vzdělání je dobré, ale v praxi k ničemu, v praxi neoceno“.

Respondent č. 5/2007 „Teď musí mít každá sestra minimálně bakalářské vzdělání, dříve měly jen střední zdravotnickou školu a stačilo to“.

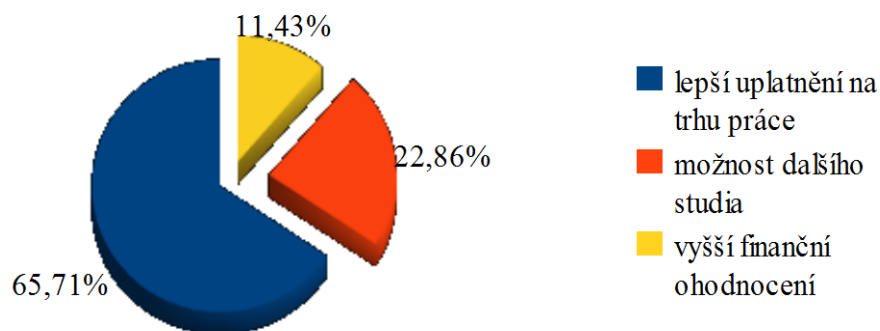
Domnívám se, že všechny názory respondentů ovlivňuje fakt, že všichni ukončili vzdělání na střední zdravotnické škole do roku 2007, tudíž ještě jako zdravotní sestry.

Otázka č. 14 Jaké byly Vaše osobní důvody zahájení a ukončení bakalářského studia ošetrovatelství? (označte 1 možnost)

Tabulka č. 13 Osobní důvody respondentů k zahájení a ukončení Bc. studia ošetrovatelství

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
lepší uplatnění na trhu práce, lepší pracovní pozice, kariérní růst	46	65,71 %
možnost dalšího studia	16	22,86 %
vyšší finanční ohodnocení v praxi	8	11,43 %
celkem	70	100 %

Graf č. 12 Osobní důvody respondentů k zahájení a ukončení Bc. studia ošetrovatelství

Komentář:

Touto otázkou jsem se snažila zjistit důvody, které vedly respondenty ke studiu bakalářského studia ošetrovatelství.

Nejvíce respondentů 65,4 % označilo možnost lepšího uplatnění na trhu práce jako důvod zahájení studia ošetrovatelství. Pro druhou největší skupinu respondentů 23,1 % bylo důvodem zahájení studia možnost dalšího studia ve zdravotnictví. Vyšší finanční

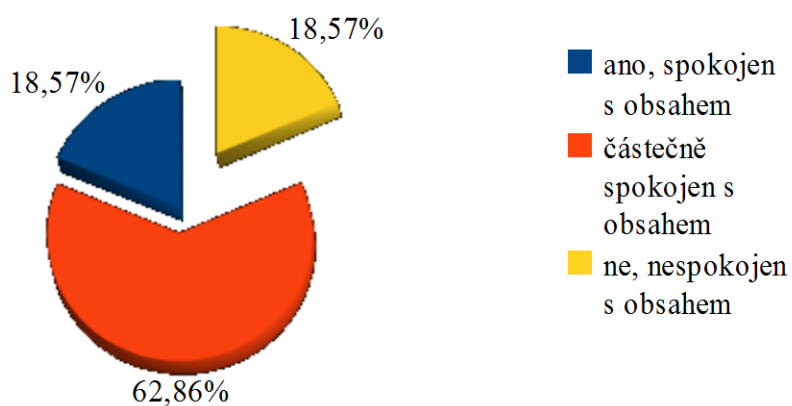
ohodnocení v praxi výkonu zaměstnání ve zdravotnictví bylo důvodem zahájení studia pro 11,5 % respondentů.

Otázka č. 15 Byl/a jste spokojena s obsahem Vašeho studia?

Tabulka č. 14 Spokojenost s obsahem bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	13	18,57 %
částečně	44	62,86 %
ne (uved'te důvody nespokojenosti)	13	18,57 %
celkem	70	100 %

Graf č. 13 Spokojenost s obsahem bakalářského studia

Komentář:

Touto otázkou jsem chtěla zjistit spokojenost respondentů tzn. absolventů bakalářského studia s obsahem studia na UTB v oboru všeobecná sestra.

Největší počet respondentů tj. 62,86 % zvolil odpověď s možností „částečně“.

Stejný počet respondentů tj. 18,57 % označilo na otázku spokojenosti s obsahem bakalářského studia odpověď s možností „ano“, „ne“.

Jako důvod nespokojenosti s obsahem studia respondenti nejčastěji uváděli:

Důvod č. 1 „*Opakování studia ze střední zdravotnické školy*“.

Důvod č. 2 „*Vyučovaly zdravotní sestry bez praxe, které po ukončení vysokoškolského studia ihned začaly učit a jejich výuka byla chaotická*“.

Důvod č. 3 „*Nespokojenost s některými vyučujícími a vedením jejich výuky*“.

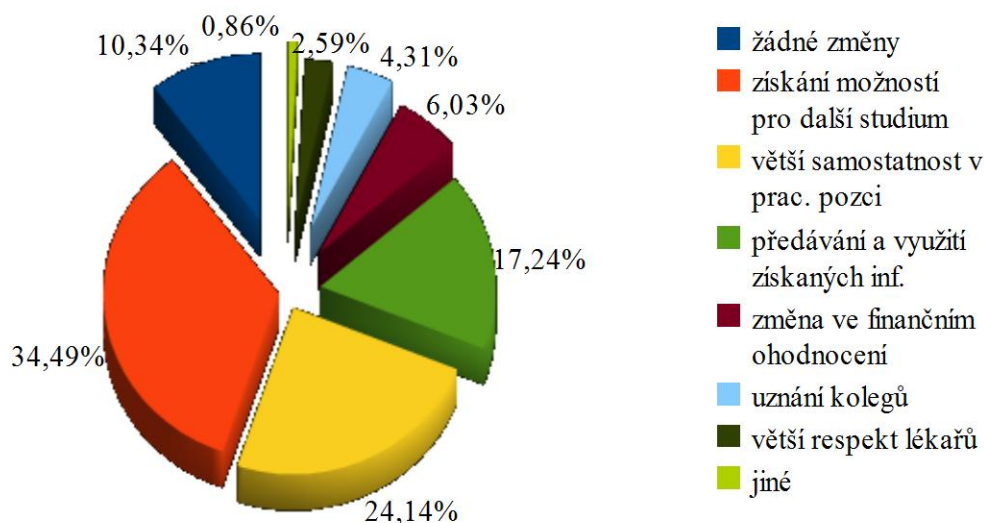
Otázka č. 16 Jaké nastaly změny ve Vašem profesním životě po ukončení Vašeho VŠ studia? (můžete vybrat 3 možnosti)

Tabulka č. 15 Změny v profesním životě absolventů bakalářského studia

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
žádné	12	10,34 %
získání možností pro další studium	40	34,48 %
větší samostatnost v pracovní pozici	28	24,14 %
předávání a využití získaných informací a nabytých zkušeností (praktických dovedností)	20	17,25 %
změna ve finančním ohodnocení	7	6,03 %
uznání kolegů	5	4,31 %
větší respekt lékařů	3	2,59 %
jiné (uved'te jaké)	1	0,86 %
celkem*	116	100 %

* všichni respondenti měli až 3 možnosti odpovědí

Graf č. 14 Změny v profesním životě absolventů bakalářského studia

Komentář:

Vzhledem k tomu, že respondenti měli možnost označit 3 možné odpovědi a někteří označili odpověď jen jednu, celkový počet tj. 100 % odpovědí je 116.

Nejvíce preferovali respondenti 34,48 % získání možností pro další studium.

Ve 24,14 % odpovědí vybrali respondenti možnost větší samostatnosti v pracovní praxi.

V 17,25 % odpovědí zvolili respondenti možnost předávání a využití získaných informací a nabytých zkušeností (praktických dovedností).

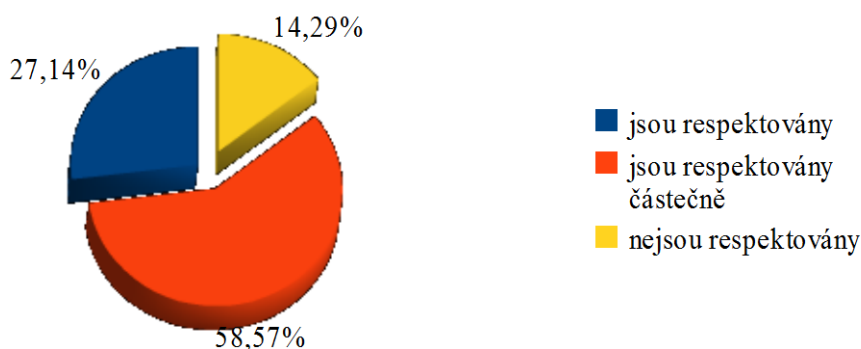
V 10,34 % odpovědí respondenti označili odpověď, dle které nenastaly žádné změny po ukončení vysokoškolského studia. V 6,03 % preferovali respondenti možnost změny finančního ohodnocení, ve 4,31 % uznání kolegů, ve 2,59 % větší respekt lékařů.

Otázka č. 17 Domníváte se, dle vyhlášky č. 424/2004 Sb., kde se stanoví práce bez odborného dohledu, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, § 3 Činnosti zdravotnického pracovníka s odbornou způsobilostí a § 4 Všeobecná sestra, že...

Tabulka č. 16 Názor na respektování kompetencí

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
jsou respektovány kompetence v klinické praxi	19	27,14 %
jsou respektovány kompetence jen částečně v klinické praxi	41	58,57 %
nejsou respektovány kompetence v klinické praxi	10	14,29 %
celkem	70	100 %

Graf č. 15 Názor na respektování kompetencí

Největší skupina respondentů 58,57 % uvedla, že jsou kompetence zdravotních sester respektovány jen částečně.

Dle 27,14 % respondentů jsou respektovány kompetence v klinické praxi.

Dle 14,29 % respondentů nejsou respektovány kompetence zdravotních sester v klinické praxi..

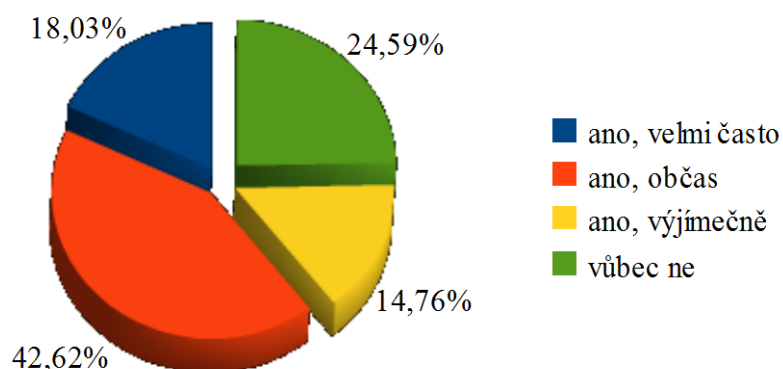
Otázka č. 18 Jste ze strany sesterského managementu (staniční sestra či vrchní sestra) pověřován/a úkoly, které spadají do náplně práce méně kvalifikovaného personálu (zdravotnický asistent, ošetřovatelka, sanitář) ?

Tabulka č. 17 Pověřování všeobecné sestry managementem k činnostem, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano velmi často	11	18,03 %
ano občas	26	42,62 %
ano výjimečně	9	14,76 %
vůbec	15	24,59 %
celkem*	61	100 %

* devět respondentů uvedlo, že ve zdravotnictví nepracuje

Graf. č. 16 Pověřování všeobecné sestry managementem k činnostem, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu

Občas supluje práci méně kvalifikovaného personálu 42,62 % respondentů.

Vůbec se s tím nesetkává 24,59 % respondentů.

Běžně tyto práce vykonává 18,03 % respondentů.

Celkem 14,76 % respondentů je pověřována úkoly, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu výjimečně.

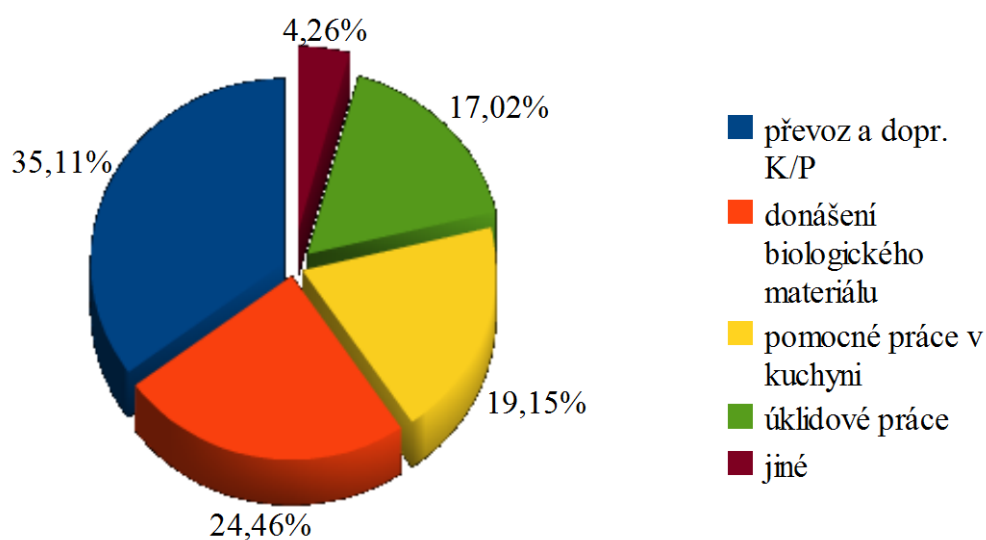
Otázka č. 19 Byla-li Vaše odpověď kladná, uveďte prosím, o jaký druh výkonů se nejčastěji jedná (označte max. 3 odpovědi)

Tabulka č. 18 Charakteristika úkonů, které spadají do kompetence všeobecné sestry a současně do kompetence méně kvalifikovaného personálu

	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
převoz a doprovod K/P na odborná vyšetření	33	35,11 %
donášení biologického materiálu do laboratoře	23	24,46 %
pomocné práce v kuchyňkách např. mytí použitého nádobí, vaření čaje pro K/P	18	19,15 %
úklidové práce a dezinfekce	16	17,02 %
jiné, uveďte jaké	4	4,26 %
celkem *	94	100 %

pozn. 3 odpovědi na respondenta odpovídajícího kladně na otázku 18

Graf č. 17 Charakteristika úkonů, které spadají do kompetence všeobecné sestry a současně do kompetence méně kvalifikovaného personálu

Komentář:

Ve vyhlášce č. 424/2004 Sb., kde se stanoví činnost zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, se uvádí, že zdravotní sestra tyto činnosti „zajišťuje“ a v paragrafu upravující tyto činnosti méně kvalifikovaného zdravotnického personálu, je pak uvedeno, že tyto dané činnosti smí tento personál provádět, podílet se na jejich zajištění, pomáhat při ...“. Zdravotní sestra by měla na výkon těchto činností dohlížet jako odborný dohled.

Nejvíce respondentů tj. 35,11 % označovalo odpověď „převoz a doprovod K/P na odborné vyšetření“.

Druhou nejčastější činností bylo „donášení biologického materiálu do laboratoře“, což označilo 24,46 % respondentů.

„Práce v kuchyňkách“ a to převážně na nočních službách, kdy na oddělení nejsou k dispozici sanitáři, označilo 19,15 % respondentů.

Varianta „úklidové práce“ byla respondenty vybrána v 17,02 %, opět z důvodu nedostatku nižšího zdravotnického personálu na nočních službách, o víkendech a svátcích.

Možnost jiné byla vybrána ve 4,26 % s následným uvedením příkladů „převlékání lůžek“, „doplňování mýdel, ručníků“.

DISKUZE

Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola mapuje historii vzdělávání sester, které se postupně vyvíjelo z laické a charitativní péče. V následující kapitole jsem se zaměřila na další vývoj vzdělávání spjatý s prvními ošetrovatelskými školami v České republice a osobnostmi, které se zasloužily o jejich založení. Stěžejní literaturou k historii ošetrovatelství, odkud jsem čerpala, byla Kafková a Staňková. Třetí část práce nastiňuje problematiku vzdělávání všeobecných sester v současnosti a poslední část je věnována akreditacím studijních programů. Zde jsem čerpala především z odborných časopisů, internetových stránek Ministerstva zdravotnictví a stránek NCONZO.

Na teoretickou část navazuje praktický výzkum provedený v únoru a březnu 2010. Průzkum reflektuje názor absolventů bakalářského studia ošetrovatelství UTB ve Zlíně.

Cíle teoretické části

Cíl č. 1 Zmapovat historii vzdělávání všeobecných sester

U prvního teoretického cíle jsem zmapovala počátky ošetrovatelství založené na laické a charitativní péči. Cíl byl splněn.

Cíl č. 2 Popsat vývoj vzdělávání sester včetně studia v prvních ošetrovatelských školách v České republice

V této kapitole jsem se zaměřila na proměnu ošetrovatelství z organizované opatrovnické činnosti v činnost ošetrovatelskou a s tím související vznik prvních ošetrovatelských škol a osobností, které se o jejich vznik zasloužily. Cíl byl splněn.

Cíl č. 3 Shrnout současné změny v ošetrovatelském vzdělávání

Zde se zabývám problematikou současného vzdělávání, která vyplývá ze zákona 96/2004 Sb., který posunul kvalifikační vzdělávání všeobecné sestry na vysokou školu. Cíl byl splněn.

Cíle praktické části

Cíl č. 1 Provést šetření s cílem zjistit na jakých pozicích pracují absolventky bakalářského studia ošetrovatelství

Prvním cílem bylo zjistit, na jakých pozicích absolventi bakalářského studia pracují. K tomuto cíli jsem vytvořila otázky č. 7, 8, a 11. Z provedeného šetření vyplývá, že drtivá většina respondentů 98,36 %, kteří pracují ve zdravotnictví, jsou na pozici sestry u lůžka. Pouze 1,64 % zastává pozici staniční sestry.

Z celkového počtu všech respondentů 12,86 % uvedlo, že ve zdravotnictví nepracovalo. Tito respondenti pokračují v magisterském studiu, aniž by dosud vykonávali jakýkoli druh pracovního poměru.

Pouze 2,86 % respondentů nezůstali ve zdravotnictví, vycestovali do zahraničí jako au-pair.

Od ukončení bakalářského studia doposud pracuje beze změny pracovního zařazení na stejném místě a pozici, tj. sestra u lůžka 58,57 % tj. graf 9. Dvě a více pracovních míst od ukončení bakalářského studia vystřídalo 28,57 % respondentů.

Z grafu 6 vyplynulo, že nejčastější typ ošetrovací jednotky, kde 25,72 % respondentů pracuje je JIP a standardní interní oddělení 24,28% respondentů. Pak následuje chirurgické oddělení 14,28 % respondentů a 12,86 % respondentů uvedlo jiné pracoviště (hematoonkologické, dětské, oční, plasticko-estetická chirurgie, zdravotnický záchranář). Na oddělení ARO pracuje 10 % respondentů.

Z toho vyplývá, že ukončené bakalářské studium není jasnou vstupenkou do manažerských funkcí, je to základní vzdělání pro profesi sestry a absolventi bakalářského studia jsou připravováni pro práci u lůžka. Cíl byl splněn.

Cíl č. 2 Zjistit kolik absolventů bakalářského studia ošetrovatelství dále pokračuje navazujícím magisterským studiem

K hodnocení stanoveného cíle jsem využila položky z dotazníku 5 a 6. Z grafu č. 4 vyplynulo, že jen 4,29 % respondentů má ukončené magisterské studium.

Vzhledem k tomu, že předmětem průzkumu byly poslední tři studijní ročníky z důvodu existence Ústavu ošetrovatelství UTB, je zřejmé nízké procento dosaženého magisterského

vzdělání. Ukončené magisterské studium se vzhledem k délce studia týká jen ročníku 2007 a to tehdy, pokud absolventi ihned po ukončení bakalářského studia souvisle pokračovali v navazujícím magisterském studiu. Dále s tímto poměrně malým procentem souvisí i nízký počet studentů tj. 20, kteří studovali v tomto ročníku 2006/2007.

Na otázku číslo 6 Pokračujete v dalším vzdělávání v oboru ošetrovatelství, odpovědělo kladně 21,42 % respondentů. Z toho 15,71 % respondentů pokračuje následným magisterským studiem a jen 5,71 % respondentů pokračuje specializací v oboru a to specializační vzdělávání v oboru Ošetrovatelská péče v ARIP. Někteří respondenti studují již 10 let. To je dáno duplicitou ve vzdělávání všeobecných sester na vyšších odborných školách a vysokých školách. Diplomovaná všeobecná sestra po ukončení vzdělávání může pokračovat na bakalářském stupni vysoké školy. Tato duplicita umožňuje vzdělávat sestry 6 let po vykonání maturitní zkoušky. Cíl byl splněn.

Cíl č. 3 Zjistit jakým způsobem zaměstnavatel u absolventů zohlednil jejich ukončené vysokoškolské vzdělání

K těmto informacím se vztahovaly položky v dotazníku 8, 9 a 10. Z grafu 8 vyplynulo, že 62,29 % respondentů zaměstnavatel nijak nezohlednil a 34,43 % respondentů uvedlo, že jejich zaměstnavatel nějakým způsobem finančně zohlednil skutečnost, že jsou absolventy bakalářského studia. Většinou se jedná o částku 500 Kč za měsíc. Jiným způsobem zaměstnavatel zohlednil 3,28 % respondentů (v jednom případě odpustil respondentovi nástupní praxi, ve druhém případě respondentovi započítal jeden rok započitatelné praxe navíc v systému ohodnocení).

V příspěvkové organizaci pracuje celkem 52,46 % respondentů, z toho 62,50 % zaměstnavatel nezohlednil, a u 31,25 % respondentů zohlednil vysokoškolské vzdělání.

V soukromém zařízení pracuje 24,59 % respondentů z toho 66,67 % nijak nezohlednil a 33,33 % respondentů zohlednil

Ve státním zařízení pracuje 22,95 % respondentů z toho 57,14 % nijak nezohlednil a 42,86 % zohlednil. Plat všeobecných sester se dlouhodobě pohybuje na úrovni průměrného platu v České republice. To neodpovídá fyzické a psychické náročnosti tohoto povolání. Z toho vyplývá nespokojenost s finančním ohodnocením. Cíl byl splněn.

Cíl č. 4 Zjistit názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského studia

Tímto cílem jsem se snažila zjistit spokojenost se studiem, a jaké nastaly změny po úspěšném absolvování studia. Tyto informace jsem ověřovala položkami v dotazníku 13,14, 15 a 16.

Kladný názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester má 68,57 % respondentů. Převažuje zde názor, že bakalářské studium je potřebné a umožňuje absolventům se lépe připravit na praxi v nemocnici. Záporný názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester má 24,29 % respondentů. Mezi zápornými názory respondenti uváděli opakování vědomostí ze střední zdravotnické školy a dále fakt, že sestry bakalářky nejsou výrazně ohodnoceny. Neutrální názor na vysokoškolské vzdělávání všeobecných sester má 7,14 % respondentů. Tito respondenti nevidí ve vysokoškolském vzdělávání sester přínos ani rozdíl v kvalitě vzdělání oproti předchozímu středoškolskému vzdělávání sester. Uvádějí např.: „*ted' musí mít každá sestra minimálně bakalářské vzdělání, dříve měly jen střední zdravotnickou školu a stačilo to*“.

Lepší uplatnění na trhu práce, lepší pracovní pozici a kariérní růst, graf 12, zahrnuje mezi své osobní důvody zahájení a ukončení bakalářského studia 65,71% respondentů.

Možnost dalšího studia uvedlo 22,86 % respondentů. Vyšší finanční ohodnocení v praxi výkonu zaměstnání ve zdravotnictví bylo důvodem zahájení studia pro 11,5 % respondentů.

Částečně bylo spokojeno se studiem 62,86 % respondentů graf 13. Stejný počet respondentů 18,57 % označilo na otázku spokojenosti s obsahem bakalářského studia odpověď s možností „ano“, „ne“. Nejčastější důvod nespokojenosti uváděli respondenti opakování studia ze střední zdravotnické školy.

Jako změny v profesním životě absolventů po ukončení bakalářského studia, znázorněno v grafu 12, nejvíce respondenti 34,48 %, preferovali odpověď získání možností pro další studium. Možnost větší samostatnosti v pracovní pozici zvolilo 24,14 % respondentů. V 17,25 % odpovědí zvolili respondenti možnost předávání a využití získaných informací a nabytých zkušeností (praktických dovedností). Žádné změny nepozoruje 10,34 % respondentů. V 6,03 % preferovali respondenti možnost změny finančního ohodnocení, ve 4,31 % uznání kolegů, ve 2,59 % větší respekt lékařů. Cíl byl splněn.

Cíl č. 5 Zjistit míru dodržování kompetencí zdravotní sestry

Tímto cílem jsem chtěla zjistit názor respondentů na dodržování kompetencí. K tomuto cíli jsem použila položky z dotazníku 17, 18 a 19. Největší skupina respondentů 58,57 % graf 15 uvedla, že jsou kompetence zdravotních sester respektovány jen částečně a 27,14 % respondentů uvedlo, že kompetence v klinické praxi respektovány jsou.

Kompetence zdravotních sester v klinické praxi nejsou respektovány podle 14,29 % respondentů.

Práci méně kvalifikovaného personálu graf 16 občas supluje 42,62% respondentů a 24,59 % respondentů uvádí, že se s tímto vůbec nesetkává. Běžně tyto práce vykonává 18,03 % respondentů. Celkem 14,76 % respondentů je pověřována úkoly, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu výjimečně.

Nejvíce respondentů tj. 35,11 % označovalo odpověď „převoz a doprovod K/P na odborné vyšetření v grafu 17.

Druhou nejčastější činností bylo „donášení biologického materiálu do laboratoře“, což označilo 24,46 % respondentů.

„Práce v kuchyňkách“ a to převážně na nočních službách, kdy na oddělení nejsou k dispozici sanitáři, označilo 19,15 % respondentů.

Varianta „úklidové práce“ byla respondenty vybrána v 17,02 %, opět z důvodu nedostatku nižšího zdravotnického personálu na nočních službách, o víkendech a svátcích.

Možnost jiné byla vybrána ve 4,26 % s následným uvedením příkladů „převlékání lůžek“, „doplňování mýdel, ručníků“.

Někteří zdravotničtí manažeři říkají, že sestry bakalářky už nechtějí dělat ty obyčejné věci, ale ony tam opravdu od toho nejsou. Nebudou-li v zaměstnání provádět odborné činnosti, tím pádem budou mít podle katalogu prací nárok jen na nejnižší pozici a slušný plat se jim bude vzdalovat. U tohoto cíle jsem se zaměřila pouze na dodržování kompetencí ve vztahu k nižšímu zdravotnickému personálu. Cíl byl splněn.

ZÁVĚR

V své bakalářské práci na téma Uplatnění absolventů bakalářského studia UTB ve Zlíně se zabývám stále aktuální otázkou vzdělávání sester formou vysokoškolského studia a jejich uplatněním v praxi. Stále se totiž objevují hlasy, že střední zdravotnická škola plně vyhovovala potřebám praxe. Prvořadým argumentem proč mít vysokoškolsky vzdělané sestry je stále vzrůstající význam vzdělání jako obecné hodnoty. Z dalších argumentů pro absolvování VŠ studia zdravotními sestrami je profesní náročnost, boom informatiky, složitost technologických postupů i technického vybavení v medicíně, která se v poslední době rapidně zvyšuje, a tomu je třeba přizpůsobení nároků na vzdělávání sester.

Mimo výše uvedené argumenty je třeba zmínit také zvyšování prestiže profese a dobrého jména sester jako sociální skupiny. Méně se však už mluví o tom, jak moc sestry bakalářky chceme a jak moc vzdělané mají být.

Vizí řady zdravotnických zařízení respektive managementu je, aby staniční a vrchní sestry měly vysokoškolské vzdělání. Přesto jen 1 respondentka po ukončení studia uvedla postup na pozici staniční. Sestry musí přijmout fakt, vysoká škola z nich ze dne na den manažerky neudělá, neboť jak některé již pochopily, tohle povolání je především o praxi. V praxi to vypadá tak, že sestra zastávající funkci staniční či vrchní si doplní vysokoškolské vzdělání v kombinovaném studiu. Managementy nemocnic mají nesporně zájem na kvalifikovaném personálu, ale zároveň jim není jedno, kolik budou svým zaměstnancům s ohledem na tu či onu kvalifikaci platit.

V současnosti nastavený systém nevnímám jako optimální neboť po zavedení oboru zdravotnický asistent, do praxe právě těchto asistentů nastoupilo jen velmi malé procento. Zbytek buď pokračuje na vyšších či vysokých školách anebo odešli mimo obor. Přitom právě nižšího zdravotnického personálu je potřeba. Dle kvalifikovaných odhadů je totiž na odborných pracovištích potřeba jen třicet až čtyřicet procent zdravotních sester, zbytek je vyhrazen asistentkám. Ministerstvo zdravotnictví se rozhodlo řešit nedostatek všeobecných sester zvýšením platů v průměru o 15 % , snížení poplatku za registraci, sestra se stane nositelkou výkonů. Dále navrhlo změnu názvu povolání zdravotnický asistent na praktickou sestru. Nezměnil by se pouze název nýbrž kompetence. Praktická sestra by mohla po 6 měsících výkonu povolání poskytovat bez odborného dohledu základní ošetrovatelskou péči. Stala by se nedílnou součástí ošetrovatelského týmu, s možností lepšího finančního ohodnocení.

Doporučení by bylo, že každá reforma chce zřejmě svůj čas a všeobecná zdravotní sestra a zdravotnický asistent se musí naučit koexistovat vedle sebe a respektovat své kompetence. Jako negativum současného vzdělávání vidím v duplicitě systému. V roce 2008 bylo dle statistik MZ přijato 645 studentů denního studia, z toho 567 absolventek oboru diplomovaná sestra na vyšší odborné škole. Tato skutečnost se zdá být velmi neefektivní.

Doporučení pro praxi

Rozdělit jednoznačně kompetence mezi všechny členy týmu a ty dodržovat. Sestra totiž často dělá činnosti, které již spadají do náplně lékařské profese, provádí činnosti také za ošetřovatelku, která by měla participovat na základní ošetřovatelské péči, jako je hygiena, úprava lůžka, doprovod na některá vyšetření. Vykonává činnosti zdravotnického asistenta či sanitářů.

Absolventi bakalářského studia získají široké teoretické znalosti a vědomosti z medicíny, ovládají i psychologii a základní komunikační dovednosti. Jsou schopny lékaři podávat objektivní poznatky a informace o nemocných a na druhé straně jsou schopny nemocnému kvalifikovaně vysvětlit řadu důležitých informací, např. přípravu na vyšetření, edukovat o dietě atp.

Dále se sestry bakalářky mohou podílet na vypracování ošetřovatelských standardů, map péče, které usnadní rutinní provoz na oddělení a jsou dobrým vodítkem v práci pro ostatní. Sestry by si měly uvědomit, že nejsou podřízenými pracovníci lékařů (pouze v soukromých sektorech, ambulancích), nýbrž rovnocenným členem týmu starajícího se o nemocné. V českém zdravotnictví se ustálil fakt, že sestry v dobrém mínění vykonávají práci (ať již „zdržující“ papírování nebo jinou) za lékaře, aby se jim zavděčily. Lékař jako přirozená autorita vzbuzuje dojem „šéfa“ a myslím si, že mnohé sestry v tomto domnění i žijí. Přitom přímým nadřízeným sestry je staniční, vrchní nebo hlavní sestra. Pouze primář oddělení je rovněž jejím přímým nadřízeným. Sestry, které dobrovolně vykonávají úkony, které jim nenáleží, si potom často stěžují na nedostatek času pro svou vlastní práci a paradoxně si stěžují právě na lékaře. Domnívám se, že by si sestry měly udělat jasno v tom, co chtějí vykonávat v rámci kolegiality a co již ne. Jasně stanovení kompetencí jednotlivých složek týmu je nutností. Několikrát během své praxe jsem se osobně setkala se situacemi, které prokazovaly nedostatek informací samotnými zdravotnickými pracovníky. Nedokázali se mezi sebou dohodnout, co je a co není v jejich kompetencích,

bohužel tyto excesy mají negativní vliv zejména na klienta, který je a měl by být středem zájmu.

Výstupem z mé bakalářské práce by měl být článek v odborném časopise, kde bych chtěla čtenáře seznámit s výsledky průzkumného šetření.

Výsledky šetření poskytnu UTB ve Zlíně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BÁRTLOVÁ, Sylva, SADÍLEK Petr, TÓTHOVÁ, Valerie. *Výzkum a ošetrovatelství*. Brno. NCONZO, 2005.146 s. ISBN 80-7013-416-X.
2. BÁRTLOVÁ, Sylva. *Sociologie medicíny a zdravotnictví*. Praha, Grada 2005, 188s. ISBN 80-247-1197-4.
3. FARKAŠOVÁ, D. A KOL. *Ošetrovatelstvo-teória*. Martin Osveta 2005, 215s. ISBN 80-8063-182-4.
4. KAFKOVÁ, V. *Z historie ošetrovatelství*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 1992, 185 s. ISBN 80-7013-123-3.
5. MASTILIAKOVÁ, Dagmar. *Holistické přístupy v péči o zdraví*. Brno Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 1999, 164s. ISBN 80-7013-277-9.
6. STAŇKOVÁ, Marta. *Základy teorie moderního ošetrovatelství*. Praha Karolinum 1996, 193s. ISBN 80-7184-243-5.
7. STAŇKOVÁ, Marta. *Galérie historických osobností- České ošetrovatelství- praktická příručka pro sestry č. 7*. Brno. Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2001. 87 s. ISBN 80-7013-329-5.
8. STAŇKOVÁ Marta. *České ošetrovatelství 11 Sestra – reprezentant profese*. Brno Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 2002, 78s. ISBN 80-7013-368-5
9. ŠKUBOVÁ J., CHVÁTALOVÁ H., *Sestra O životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. Brno NCONZO 2004, 141s. ISBN 80-7013-407-0.
10. ŠKRLOVI Petr a Magda. *Kreativní ošetrovatelský management*. Praha Advent-Orion s.r.o. 2003, 477s. ISBN 80-7172-841-1.
11. POCHYLÁ Karla. *České ošetrovatelství 11 Koncepte českého ošetrovatelství Základní terminologie*. Brno NCONZO 2005, 49 s. ISBN 80-7013-420-8.
12. ROZSYPALOVÁ, M., SVOBODOVÁ, H, Zvoníčková M., *Sestry vzpomínají*. Praha Informatorium 2002, ISBN 80-86073-96-3.

ČASOPISY

13. MARKOVÁ, BÁRTLOVÁ, S. *Specializační vzdělávání sester a porodních asistentek ve formě e-learningu*, Sestra 4/2008, ročník 18, s. 15.
14. MASTILIAKOVÁ, Dagmar. *Změna ve vzdělání sester – předpoklad realizace změn v ošetrovatelské praxi*. Ošetrovatelství 2002, s. 8.
15. JURÁSKOVÁ, Dana. *Vysokoškolsky vzdělané sestry*. Sestra, 6/2004. s. 39.
16. PLACHÁ, MŮLEROVÁ. *Úprava doporučeného pracovního postupu realizace a ukončení adaptačního procesu pro NLZP*. Sestra. 11/2009, s. 17-18.

INTERNETOVÉ ZDROJE

17. Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *Leták stabilizace* [online] 2009 [cit. 2009-9-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/1043-informace>>.
18. VLASÁKOVÁ, D. *E-learning – vhodná alternativa celoživotního vzdělávání nelékařů. Diagnóza v ošetrovatelství* [online]. 2008 [cit. 2009-02-13]. Dostupný z: WWW: <http://www.diagnoza.info/?sec=redaction&lang=cz&red_id=69>.
19. *Metodický pokyn* [online] c2010 [cit. 2010-3-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/metodicky-pokyn>>.
20. OPLATKOVÁ, P. *Vývoj vzdělávání v oboru všeobecná sestra se zřetelem na postavení pedagogiky v rámci učebních plánů a osnov na středních, vyšších a vysokých školách a v postgraduálním vzdělávání v Brně*. [online] [cit. 2010-04-30]. Dostupný z WWW: http://is.muni.cz/th/75001/ff_b/final_bacal.pdf.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CŽV	Celoživotní vzděláván.
ČAS	Česká asociace sester.
ČSS	Československá společnost sester.
EU	Evropská unie.
FF	Filozofická fakulta.
ICN	Mezinárodní rada sester.
LF	Lékařská fakulta.
MZ	Ministerstvo zdravotnictví.
NIZP	Nelékařský zdravotnický pracovník.
ROH	Revoluční odborové hnutí.
SDS	Spolek diplomovaných sester.
SV	Specializační vzdělávání.
SZŠ	Střední zdravotnická škola.
Upol	Univerzita Palackého Olomouc.
UTB	Univerzita Tomáš Bati.
VOŠ	Vyšší odborná škola.
Wenr	Workgroup of European Nurse Researchers.
Who	World Health Organization.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Graf č. 1 Ročník ukončení bakalářského studia

Graf č. 2 Délka praxe

Graf č. 3 Druh nejvyššího v současnosti dosaženého vzdělání absolventů bakalářského studia

Graf č. 4 Pokračování ve studiu

Graf č. 5 Typ ošetrovací jednotky, na níž bývalí studenti bakalářského

Graf č. 6 Nejvyšší dosažená pracovní pozice

Graf č. 7 Typ zdravotnického pracoviště, v němž pracují absolventi bakalářského studia

Graf č. 8 Zohlednění ukončeného vysokoškolského studia zaměstnavatelem

Graf č. 9 Počet pracovních míst od ukončení studia

Graf č. 10 Názor respondentů na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi

Graf č. 11 Názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia

Graf č. 12 Osobní důvody respondentů k zahájení a ukončení bak. studia ošetrovatelství

Graf č. 13 Spokojenost s obsahem bakalářského studia

Graf č. 14 Změny v profesním životě absolventů bakalářského studia

Graf č. 15 Názor na respektování kompetencí

Graf č. 16 Pověřování všeobecné sestry managementem k činnostem, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu

Graf č. 17 Charakteristika úkonů, které spadají do kompetence všeobecné sestry a současně do kompetence méně kvalifikovaného personálu

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Zastoupení mužů a žen v průzkumu

Tabulka č. 2 Ročník ukončení bakalářského studia

Tabulka č. 3 Délka praxe

Tabulka č. 4 Druh nejvyššího v současnosti dosaženého vzdělání absolventů bakalářského studia

Tabulka č. 5 Pokračování ve studiu po ukončení bakalářského studia

Tabulka č. 6 Typ ošetrovací jednotky, na níž bývalí studenti bakalářského studia v současnosti pracují

Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažená pracovní pozice

Tabulka č. 8 Typ zdravotnického pracoviště, v němž pracují absolventi bakalářského studia

Tabulka č. 9 Zohlednění ukončeného vysokoškolského studia zaměstnavatelem

Tabulka č. 10 Počet pracovních míst od ukončení studia

Tabulka č. 11 Názor respondentů na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi

Tabulka č. 12 Názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia

Tabulka č. 13 Osobní důvody respondentů k zahájení a ukončení bc. studia ošetrovatelství

Tabulka č. 14 Spokojenost o obsahem bakalářského studia

Tabulka č. 15 Změny v profesním životě absolventů bakalářského studia

Tabulka č. 16 Názor na respektování kompetencí

Tabulka č. 17 Pověřování všeobecné sestry managementem k činnostem, které spadají do náplně méně kvalifikovaného personálu

Tabulka č. 18 Charakteristika úkonů, které spadají do kompetence všeobecné sestry a současně do kompetence méně kvalifikovaného personálu

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Žádost o umožnění dotazníkového šetření

Příloha P II Dotazník

Příloha P III Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb.

Příloha P IV VYHLÁŠKA ze dne 30. června 2004, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Příloha P V Zdravotnický asistent

PŘÍLOHA P I: Žádost o umožnění dotazníkového šetření

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

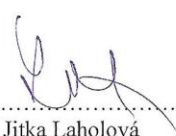
ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Obracíme se na Vás s žádostí o umožnění vyplnění dotazníků na Vašem pracovišti, které níže uvedený student bude realizovat při zpracování bakalářské práce. Bakalářská práce bude realizována v rámci ukončení studia a její součástí je i výzkumná část. Jedná se o studenta 3. ročníku bakalářského studijního programu Ošetrovatelství, studijního oboru Všeobecná sestra.

Jméno a příjmení studenta	Hana Zahnášová
Téma bakalářské práce	Uplatnění absolventů bakalářského studia ošetrovatelství
Skupina respondentů	Všeobecná sestra/ošetrovatel bakalář
Pracoviště	KNTB, Zlín

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Ve Zlíně dne ...4.2.2010

.....
Mgr. Jitka Laholová
ředitelka Ústavu ošetrovatelství

Krajská nemocnice T. Bati, a. s.
Havlíčkovo nábřeží 600
762 75 Zlín

.....
Razítko a podpis zástupce zařízení

Vyřizuje: Mgr. Dana Klimešová
tel: +420 577 008 137, e-mail: klimesova@fhs.utb.cz, iza@fhs.utb.cz

PŘÍLOHA P II: Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Hana Zahnášová jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia oboru ošetrovatelství na UTB Zlín. Dotazník, který se vám dostal do rukou, mi velmi pomůže k vypracování mé bakalářské práce s názvem: **Uplatnění absolventů bakalářského studia ošetrovatelství**. Předem Vám děkuji za jeho pravdivé vyplnění.

Dotazník je zcela anonymní a slouží ke studijním účelům. Informace, které od Vás získám, budou použity a zpracovány výhradně v mé práci. Správnou odpověď zakroužkujte či doplňte.

Děkuji Vám

1. Pohlaví?

- a) muž
- b) žena

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

- a) 20 – 30 let
- b) 31 - 40 let
- c) 41 - 50 let
- d) 51 a víc

3. Ve kterém roce jste ukončil/a bakalářské studium?

- a) 2009
- b) 2008
- c) 2007
- d) 2006

4. Jaká je Vaše celková délka praxe ve zdravotnictví?

- a) méně než 5 let
- b) 5 – 10 let
- c) 11 – 20 let
- d) 21 a víc

5. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v oboru?

- a) VŠ bakalářské
- b) VŠ magisterské
- c) další, uveďte jaké

6. Pokračujete v dalším vzdělávání v oboru ošetrovatelství?

- a) ne
- b) ano - uveďte typ vzdělávání, název programu, délku studia a způsob ukončení
.....
.....

7. Na jakém typu ošetrovací jednotky nyní pracujete?

- a) ARO
- b) JIP
- c) chirurgické oddělení
- d) standardní interní oddělení
- e) oddělení následné ošetrovatelské péče
- f) jiné (uveďte jaké)
- g) nepracuji ve zdravotnictví (uveďte kde)
- h) jsem na mateřské dovolené

V případě, že studujete a dosud jste nepracoval/a, pokračujte dále otázkou č. 12

8. Na jaké nejvyšší pracovní pozici jste pracoval/a /pracujete na ošetrovací jednotce?

- a) sestra u lůžka
- b) staniční sestra
- c) vrchní sestra
- d) zdravotní sestra u praktického lékaře
- e) ve vedení managementu zdravotnického zařízení (doplňte pracovní pozici)
.....
- f) ve výzkumu
- g) jiná pracovní pozice, doplňte

9. V jakém typu zdravotnického zařízení v současnosti pracujete?

- a) příspěvková organizace (a.s.)
- b) státní zařízení
- c) soukromé zařízení
- d) jiné

10. Jakým způsobem Váš zaměstnavatel zohlednil Vaše ukončené vysokoškolské vzdělání?

- a) nijak mne nezohlednil oproti pracovníkům pracujícím ve stejné pozici bez ukončeného vysokoškolského studia
- b) finanční ohodnocení, uveďte o kolik Kč/měsíc
- c) jiným způsobem (uveďte jak)
-

11. Vypište místa a pracovní pozice, na jakých jste dosud pracoval/a?

a)

b)

c)

d)

12. Jaký máte názor na současné ohodnocení vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi?

a) je adekvátně ohodnoceno

b) není adekvátně ohodnoceno, doplňte Váš názor

.....

13. Jaký máte názor na současné vzdělávání všeobecných sester formou bakalářského vysokoškolského studia?

Napište Váš názor:

.....

14. Jaké byly Vaše osobní důvody zahájení a ukončení bakalářského studia ošetrovatelství?

(zaškrtněte 1 možnost)

a) lepší uplatnění na trhu práce, lepší pracovní pozice, kariérní růst

b) možnost dalšího studia

c) vyšší finanční ohodnocení v praxi

15. Byl/a jste spokojena s obsahem Vašeho studia?

- a) ano
- b) částečně
- c) ne (uveďte důvody nespokojenosti)
-

**16. Jaké nastaly změny ve Vašem profesním životě po ukončení Vašeho VŠ studia?
(můžete zaškrtnout 3 možnosti)**

- a) žádné
- b) získání možností pro další studium
- c) větší samostatnost v pracovní pozici
- d) předávání a využití získaných informací a nabytých zkušeností (praktických dovedností)
- e) změna ve finančním ohodnocení
- f) uznání kolegů
- g) větší respekt lékařů
- h) jiné (uveďte jaké)

17. Domníváte se, dle vyhlášky č. 424/2004 Sb., kde se stanoví práce bez odborného dohledu, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, § 3 Činnosti zdravotnického pracovníka s odbornou způsobilostí a § 4 Všeobecná sestra, že...

- a) jsou respektovány kompetence v klinické praxi
- b) jsou respektovány kompetence jen částečně v klinické praxi
- c) nejsou respektovány kompetence v klinické praxi

18. Jste ze strany sesterského managementu (staniční sestra, vrchní sestra, hlavní sestra) pověřován/a úkoly, které spadají do náplně práce méně kvalifikovaného personálu (zdravotnický asistent, ošetřovatelka, sanitář) ?

- a) ano velmi často
- b) ano občas
- c) ano výjimečně
- d) vůbec ne

19. Byla-li Vaše odpověď kladná, uveďte prosím, o jaký druh výkonů se nejčastěji jedná (označte max. 3 odpovědi)

- a) převoz a doprovod K/P na odborná vyšetření
- b) donášení biologického materiálu do laboratoře
- c) pomocné práce v kuchyňkách např. mytí použitého nádobí, vaření čaje pro K/P
- d) úklidové práce
- e) jiné, uveďte jaké

PŘÍLOHA P III: Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb.

Název studijního programu:

- 5341 R Ošetrovatelství, bakalářský studijní program
- 5341-N/1. Diplomovaná všeobecná sestra, vzdělávací program pro Vyšší odborné školy zdravotnické

Název kvalifikačního studijního oboru a oboru vzdělání:

- VŠEOBECNÁ SESTRA
- DIPLOMOVANÁ VŠEOBECNÁ SESTRA

Standardní doba studia: nejméně 3 roky studia a nejméně 4 600 hodin teoretické výuky a praktického vyučování, z toho nejméně 2 300 hodin a nejvýše 3 000 hodin praktického vyučování

Forma studia:

- v bakalářském studijním programu: prezenční, distanční nebo jejich kombinace
- ve vzdělávacím programu pro Vyšší odborné školy zdravotnické: denní, večerní, dálková, distanční, kombinovaná ¹

I. Cíle studijního a vzdělávacího programu

1. Cíle týkající se vzdělání a získání profesní kvalifikace k poskytování přímé ošetrovatelské péče orientované na individuální potřeby jednotlivců, rodin a komunit ve zdraví i nemoci.

2. Cíle týkající se vývoje profese v přímém vztahu k Evropské strategii Světové zdravotnické organizace (dále jen SZO) pro vzdělávání všeobecných sester v

¹ 1) § 44, odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb. a zákona č. 310/2006 Sb. § 25, odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb.

interdisciplinárním a multiprofesním pojetí, v účasti na rozhodovacích procesech, v přejímání odpovědností spojených s vedením týmu.

3. Cíle týkající se vzdělání ve vztahu k jednotlivým úrovním systému zdravotní péče v České republice s přesahem do celoevropského měřítka a se zaměřením na rovný přístup jednotlivce k poskytovatelům zdravotní péče.

4. Cíle, týkající se získání profesní kvalifikace zdravotnického pracovníka k oprávnění výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu².

5. Cíle vedoucí k dosažení vzdělání ve zdravotnickém oboru jako základní předpoklad k celoživotnímu profesnímu vzdělávání.

II. Cíle studia studijního a vzdělávacího programu

1. Cíle týkající se přímého vztahu k jednotlivci, rodině a komunitě

1.1. Absolvent/ka je schopen/a samostatně poskytovat individuální ošetrovatelskou péči a podporu jednotlivcům (zdravým, nemocným, osobám se zdravotním postižením a umírajícím), rodinám a komunitám v souladu s přírodním a společenským prostředím, ve kterém žijí.

1.2. Absolvent/ka je schopen/a na základě získaných vědomostí (z ošetrovatelství, medicínských a humanitních věd) a dovedností (získaných v odborné klinické praxi) zhodnotit aktuální zdravotní stav a biopsychosociální potřeby člověka v různých věkových obdobích a v různých životních situacích.

1.3. Absolvent/ka je schopen/a na základě získaných vědomostí (z ošetrovatelství, medicínských a humanitních věd, informačních systémů aj.) a dovedností (získaných v odborné klinické praxi) poskytnout a zajistit všestrannou ošetrovatelskou péči o individuální potřeby člověka. Tato péče směřuje k podpoře, posílení a udržení zdraví, k prevenci vzniku onemocnění, k prevenci komplikací. V případě nevyléčitelně nemocných a umírajících je nedílnou součástí péče projevení úcty, podpory a doprovázení.

² 2) § 5 zákona č. 96/2004 Sb., zákona o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb. a zákona č. 111/2007 Sb.

1.4. Absolvent/ka je schopen/a samostatného rozhodování v oblasti ošetrovatelství, která se týká: péče o zdraví, prevence vzniku onemocnění, poskytování první pomoci, ošetrovatelské péče o nemocné, o osoby se zdravotním postižením a umírající. Tato rozhodnutí dokáže zdůvodnit, obhájit a nést za ni osobní odpovědnost.

2. Cíle týkající se rozvoje profese všeobecné sestry

2.1. Absolvent/ka je schopen/a na základě svých vědomostí, dovedností, sociální zralosti a přístupu k jednotlivcům, rodinám a komunitám přispívat k profesionalizaci ošetrovatelství, zvyšování prestiže a postavení všeobecné sestry ve společnosti.

2.2. Absolvent/ka zná aktuální stav rozvoje ošetrovatelské praxe u nás i v zahraničí a je schopen/a kriticky posoudit jednotlivé etapy historického, současného i předpokládaného vývoje v ošetrovatelství včetně kompetencí sester při realizaci ošetrovatelské péče, výkonů a činností.

2.3. Absolvent/ka je schopen/a v oblasti ošetrovatelství provádět výzkumnou činnost (nebo se na ní podílet) a je schopen/a aplikovat výsledky vědeckého výzkumu ve své práci.

3. Cíle týkající se jednotlivých úrovní a oblastí systému péče o zdraví

3.1. Absolvent/ka se orientuje v právním rámci, který upravuje poskytování zdravotní a sociální péče a kompetence státní správy v oblasti organizace systému zdravotních a sociálních služeb.

3.2. Absolvent/ka chápe úlohu SZO ve světě a v Evropě. Zná výkonné orgány a administrativu Evropské unie (dále jen EU) a její úkoly ve vztahu k členským státům, respektuje direktivy a doporučení EU týkající se zdravotní a sociální politiky v členských zemích.

III. Profil absolventa studijního a vzdělávacího programu

Výstupní znalosti a dovednosti všeobecných sester, tj. profesní kompetence všeobecných sester, jsou rozděleny na základní, specializované a vysoce specializované podle základních funkcí, které všeobecná sestra plní a vycházejí z platné legislativy ČR³.

Všeobecné sestry musí umět chránit, udržovat, navracet a podporovat zdraví osob a skupin, jejich autonomii a soběstačnost v oblasti tělesných a psychických životních funkcí s přihlédnutím k psychologické, sociální, ekonomické a kulturní odlišnosti způsobu života osob se zdravotním postižením.

³ § 5 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních a § 2 a § 4 vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Činnost všeobecných sester, které odpovídají za ošetrovatelskou péči, zahrnuje péči o jedince všech věkových kategorií, o které je pečováno ve zdravotnických zařízeních nebo ve vlastním sociálním prostředí, při akutních a chronických poruchách zdraví a při somatických a psychických potížích.

Profese všeobecné sestry zahrnuje čtyři základní oblasti kompetencí⁴:

- nezávislé – autonomní, závislé – kooperativní, kompetence všeobecné sestry v oblasti výzkumu a vývoje a dále v oblasti řízení ošetrovatelské péče.

1. Autonomní – nezávislé kompetence všeobecných sester

1.1. Uspokojování potřeb vzniklých v souvislosti s onemocněním

Všeobecná sestra bez odborného dohledu a bez indikace, v rozsahu své odborné způsobilosti poskytuje, případně zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči v souladu s právními předpisy a standardy.

1.1.1. Identifikuje potřeby pacientů/klientů všech věkových skupin v oblasti tělesné, psychické, společensko-kulturní a duchovní změněné nebo vzniklé v souvislosti s poruchou zdravotního stavu jednotlivců nebo skupin nebo v souvislosti s těhotenstvím.

1.1.2. Určuje vhodná opatření a sestavuje plán vhodných ošetrovatelských intervencí a dalších opatření pro uspokojování potřeb, rozvoj, zachování nebo navrácení soběstačnosti a pro zmírňování utrpení a zajištění klidného umírání a důstojné smrti.

1.1.3. Vykonává ošetrovatelské intervence a další opatření nebo jejich vykonání zajišťuje prostřednictvím jiného člena týmu, případně jejich zajištění iniciuje.

1.1.4. Vyhodnocuje výsledky a účinnost provedených opatření a modifikuje další ošetrovatelský plán.

1.2. Podpora zdraví a prevence vzniku onemocnění

1.2.1. Sleduje jednotlivce, rodiny a komunity, o které pečuje z celkového hlediska, bere v úvahu prostředí, ve kterém žijí a jejich způsob života. Zjišťuje všechny dostupné zdroje (lidské a jiné), které jsou nutné pro zvládnutí rizik a péče a využívá je.

1.2.2. Určuje opatření, která podporují zdraví nebo prevenci onemocnění a která mohou realizovat samotní jednotlivci, rodiny a skupiny nebo s pomocí jiných osob.

1.2.3. Vysvětluje jednotlivcům, rodinám a skupinám, jak mohou sami své prostředí a životní styl ovlivnit, nebo jim doporučí, jak je změnit.

1.2.4. Motivuje jednotlivce, rodiny a skupiny k tomu, aby změnili v případě potřeby svůj životní styl.

⁴ podrobné vymezení jednotlivých činností je vymezeno vyhláškou č. 424/2004 Sb.

1.2.5. Podílí se na vyhodnocování výsledků provedených opatření nebo sama toto vyhodnocení provádí.

1.3. Zdravotní výchova a poskytování informací

1.3.1. Zprostředkovává jednotlivcům, rodinám, skupinám a jejich příbuzným potřebné informace v přiměřené formě z hlediska svých kompetencí a stará se o to, aby tyto informace byly srozumitelné a aby mohla dosažené výsledky v informovanosti klientů/pacientů vyhodnotit.

1.3.2. Organizuje a účastní se kampaní na podporu zdraví a prevence a hodnotí výsledky těchto programů.

1.3.3. Podílí se na vzdělávání ošetrovatelského personálu a jiných pracovníků ve zdravotnictví.

1.3.4. Podílí se na kvalifikačním a postkvalifikačním vzdělávání zdravotnických pracovníků.

2. Kooperativní – závislé kompetence sester

2.1. Respektuje role jednotlivých profesionálů při koordinaci a plnění odborných úkolů v multidisciplinárním a multiprofesionálním týmu, zachovává a posiluje vzájemný partnerský

vztah a podílí se na všech společných opatřeních v zájmu zdraví pacienta/klienta.

2.2. Provádí vyšetření a léčebná opatření, která indikuje lékař.

2.3. Zná a dodržuje hranice svých rolí a kompetencí a pokud je to nutné, požádá o spolupráci kompetentní odborníky.

3. Kompetence sester ve výzkumu a vývoji v oblasti ošetrovatelství

3.1. Kriticky reviduje svou každodenní praxi a při realizaci svých činností využívá výsledky výzkumu.

3.2. Získává nové vědomosti tím, že se podílí na výzkumné práci v oblasti ošetrovatelství nebo výzkum sama provádí a k tomu využívá všech dostupných informačních zdrojů.

3.3. Podílí se na výzkumu v multidisciplinárním týmu.

3.4. Podílí se systematicky a nepřetržitě na programech zajišťování kvality celkové péče.

3.5. Usiluje o svůj další odborný růst v rámci postgraduálního a kontinuálního celoživotního vzdělávání.

4. Kompetence sester v oblasti řízení ošetrovatelské péče

- 4.1. Rozezná rizika pro zdraví spadající do oblasti ošetrovatelské péče a provádí nezbytná opatření k zamezení působení těchto rizik.
- 4.2. Pracuje ve skupinách, kontroluje pracovní tým a kooperuje s jinými odborníky.
- 4.3. Při výkonu svých činností sleduje jejich efektivitu a náklady.
- 4.4. Vzdělává, kontroluje a hodnotí podřízené pracovníky.
- 4.5. Efektivně ovládá nové informační a komunikační technologie.
- 4.6. Účastní se rozhodovacích procesů v oblasti zdravotní politiky a řízení, které se týkají ošetrovatelství.

Všechny tyto úkoly musí být plněny v souladu s platnými právními normami, etickými principy a profesními standardy, které platí pro sestry odpovídající za všeobecnou ošetrovatelskou péči ve státě, v němž svoji profesní činnost vykonávají.

IV. Podmínky kvalifikačního vzdělávání:

1. Vstupní podmínky

Podmínky k přijetí do studijního a vzdělávacího programu, které je uchazeč/ka o studium povinen/a splnit:

- 1.1. Ke studiu může být přijat/a uchazeč/ka, který/á úspěšně ukončil/a středoškolské vzdělání maturitní zkouškou opravňující ke vstupu na vysokou školu a na vyšší odbornou školu a splnil/a podmínky přijímacího řízení vysoké školy⁵ nebo vyšší odborné školy⁶.
- 1.2. Jeho/její zdravotní stav splňuje zdravotní kritéria stanovená pro studium, které jsou v souladu s platnými právními předpisy⁷.
- 1.3. Cizinci mohou studovat ve studijním programu po splnění požadavky, které na ně právní předpisy České republiky a mezinárodní smlouvy kladou.

2. Průběžné podmínky

Povinnosti, které musí student/ka splnit v průběhu studia určují:

⁵ § 48 a násl. zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách

⁶ § 93 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a aktualizovaném znění

⁷ podle směrnice č. 49/1967 Věstníku MZ ČSR (reg.) v částce 2/1968 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k práci, ve znění směrnice MZ ČSR č. 17/1970 Věstníku MZ ČSR (reg.) v částce 20/1970 Sb., vyhlášky MPSV č. 31/1993 Sb. a zákona č. 61/2000 Sb. a podle nařízení vlády č. 224/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění nařízení vlády č. 18/2006 Sb. a podle nařízení vlády č. 224/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 69/2004 Sb., soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění nařízení vlády č. 18/2006 Sb.

- studijní program a studijní plán, které jsou v souladu se zkušebním a studijním řádem vysoké školy,

- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy.

3. Výstupní podmínky, ukončování studia⁸

Způsob a podmínky kontroly studia a ukončení studia vymezují:

- studijní program, studijní plán, zkušební řád vysoké školy,

- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy.

3.1 Podmínkou uzavření studia je dosažení cílů studijního a vzdělávacího programu, získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě (tj. předměty povinné, povinně volitelné a volitelné) a splnění předepsaných studijních povinností do doby dané maximální možnou délkou studia.

3.2 Vysokoškolské vzdělávání se ukončuje státní závěrečnou zkouškou, která se skládá z:

3.2.1 obhajoby závěrečné práce.

3.2.2 zkoušky z předmětů:

- ošetřovatelství (teorie ošetřovatelství, ošetřovatelský proces a potřeby člověka, multikulturní ošetřovatelství, výzkum v ošetřovatelství)

- ošetřovatelství v klinických oborech

- humanitní vědy (psychologie, pedagogika, etika v ošetřovatelství)

3.3 Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem, které se skládá z:

3.3.1 obhajoby absolventské práce

3.3.2 teoretické zkoušky z předmětů:

- ošetřovatelství (teorie ošetřovatelství, ošetřovatelský proces a potřeby člověka, multikulturní ošetřovatelství, výzkum v ošetřovatelství)

- ošetřovatelství v klinických oborech

- humanitní vědy (psychologie, pedagogika, etika v ošetřovatelství)

3.3.3. zkoušky z cizího jazyka

Povinné základní předměty- kategorie A

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin ⁹ :
Etika	17
Filozofie	13

⁸ § 55 zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a § 101, §102 a § 103 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

⁹ Celkový počet hodin teoretické výuky je nejméně 2 300 hodin.

Zdravotnické právo ve vztahu k ošetrovatelství	15
Management	16
Ekonomika a pojišťovnictví	6
Veřejné zdravotnictví	17
Zdravý životní styl	9
Ochrana veřejného zdraví	9
Obecná a vývojová psychologie	25
Zdravotnická psychologie	13
Základy pedagogiky a edukace v ošetrov.	15
Komunikace	29
Sociologie	12
Anatomie	34
Fyziologie	18
Patologie	18
Biofyzika	12
Mikrobiologie a imunologie	25
Biochemie	13
Hematologie	10
Genetika	8
Farmakologie	12
Výživa a dietetika	7
Klinická propedeutika	18
Radiologie a nukleární medicína	13
Odborná latinská terminologie	17
Informační systémy ve zdravotnictví	17

Povinné oborové předměty - kategorie A

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin ⁹⁾ :
1. První pomoc	12
2. Ošetrovatelství:	
- Teorie ošetrovatelství	17
- Ošetrovatelský proces a potřeby člověka	42

- Ošetrovatelské postupy	24
- Multikulturní ošetrovatelství	12
- Výzkum v ošetrovatelství	16
- Komunitní péče	12
- Rehabilitační ošetrovatelství	24
3. Ošetrovatelství v klinických oborech:	
- Ošetrovatelská péče o nemocné v interních oborech	57
- Ošetrovatelská péče o nemocné v chirurgických oborech	50
- Ošetrovatelská péče o dítě	50
- Ošetrovatelská péče o nemocné v gynekologii a porodnictví	24
- Ošetrovatelská péče o nemocné s duševními poruchami	18
- Ošetrovatelská péče o nemocné v neurologii	12
- Ošetrovatelská péče o nemocné s onkologickými chorobami	15
- Paliativní péče	10
- Ošetrovatelská péče o seniory	15
- Ošetrovatelská péče v oftalmologii	7
- Ošetrovatelská péče v otorinolaryngologii	7
- Ošetrovatelská péče v dermatovenerologii	7
- Ošetrovatelská péče ve stomatologii	7
4. Odborná ošetrovatelská praxe:	
Doporučená pracoviště pro odbornou praxi:	Minimální počet hodin ¹⁰ :
- chirurgické oddělení	160
- interní oddělení , LDN, ošetrovatelská lůžka pro seniory	180
- dětské oddělení	100
- gynekologicko-porodnické oddělení	40

¹⁰ Celkový počet hodin praktického vyučování je nejméně 2 300 a nejvýše 3 000 hodin.

- intenzivní péče	40
- psychiatrie	60
- komunitní péče	40
- další lékařské obory	40

Povinně volitelné předměty - kategorie B

Vhodně rozšiřují soubor povinných předmětů, rozšiřují znalosti a dovednosti studentů v oboru, mohou být rovněž vybrány tak, aby umožnily zaměření školy na vybraný klinický obor.

Podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol – hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro ošetrovatelské disciplíny.

Volitelné předměty - kategorie C

Vhodně doplňují nabídku povinných a povinně volitelných předmětů, doplňují znalosti a dovednosti studentů v oboru.

Podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol – hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro ošetrovatelské disciplíny.

Odborná ošetrovatelská praxe:

1. ročník 2. ročník 3. ročník Celkem 740 hodin 920 hodin 640 hodin 2300 hodin Délka 1 hodiny praktické výuky v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb je 60 minut. Předměty národního standardu oboru všeobecná sestra jsou v souladu s požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb. (viz. příloha č. 1).

Doporučuje se, aby předměty byly sestaveny v tématicky uspořádaných celcích – modulech. Jeden předmět může být součástí více modulů.

Povinné základní předměty – kategorie A

Všechny níže uvedené anotace předmětů jsou závazné pro vytvoření studijního nebo učebního plánu. Cíle, obsahová zaměření a seznam literatury zpracuje a předkládá samostatně vysoká škola nebo vyšší odborná škola v rámci akreditačního řízení.

Název studijního předmětu: ETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Zaměřuje se na etické otázky vykonávání ošetrovatelské profese, seznamuje s integrací etických principů do Etického kodexu nelékařského zdravotnického pracovníka, dotýká se i etických dilemat v jednání a

chování zdravotnických profesionálů vůči pacientům/klientům. Pomáhá studentům najít a formulovat vlastní etická východiska a schopnost je obhájit.

Název studijního předmětu: FILOZOFIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický základ pro vytvoření hodnotového systému v ošetrovatelství. Uvádí do problematiky filozofie a jejího vztahu k vědě, vědění, hodnocení a jednání. Objasňuje základní pojmy vztahující se k holistickému pojetí člověka, rodiny a společnosti.

Název studijního předmětu: ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO VE VZTAHU K OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko - praktický, zaměřený na právo a legislativu. Seznamuje s platnými právními předpisy, které upravují systém poskytování zdravotní a sociální péče, včetně práv a povinností zdravotnických pracovníků, pacientů/klientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů.

Název studijního předmětu: MANAGEMENT

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje se základy moderního managementu v oblasti materiálních a personálních zdrojů, vytvářením strategií řízení kvality v systémech zdravotní a sociální péče. Studenti se naučí teorii řízení kvality, metodikám vypracování standardů ošetrovatelské péče a metodám auditní činnosti.

Název studijního předmětu: EKONOMIKA A POJIŠŤOVNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje orientaci ve zdravotnicko-ekonomické problematice. Informuje studenty o způsobu úhrady zdravotní péče a o podnikatelské činnosti ve zdravotnictví a ekonomických aspektech tohoto podnikání.

Název studijního předmětu: VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty se zdravotní politikou SZO a její realizací na úrovni našeho státu, dále s druhy a formami zdravotních služeb a podmínkami jejich poskytování ve zdravotnických zařízeních. Součástí je mezinárodní klasifikace a zdravotnická statistika.

Název studijního předmětu: ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Studentům umožňuje získat profesní znalosti a dovednosti z oblasti podpory a udržení zdraví při dodržování zdravého životního stylu v jednotlivých obdobích života. Seznámí s efektivní

edukací a poskytováním informací při zjištěných rizicích a při přímém ohrožení zdraví jednotlivců, rodin a komunit.

Název studijního předmětu: OCHRANA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Vychází z cílů národního programu zdraví. Poskytuje stěžejní informace o hygieně a epidemiologii při ochraně a podpoře veřejného zdraví, o předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, o hromadně se vyskytujících onemocněních, nemocech podmíněných prací a jiných významných poruchách zdraví. Seznamuje studenta s obecnou epidemiologií a epidemiologickými metodami práce, prevencí nozokomiálních nákaz, problematikou drogové závislosti - s jejími riziky, prevencí a léčbou a následnou péčí při závislosti.

Název studijního předmětu: OBECNÁ A VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základní psychologickou terminologií, s psychickými procesy a jejich charakteristikou, s psychologickými teoriemi osobnosti, s poznatky o citovém prožívání, kognitivních procesech a chování člověka. Poskytuje informace o typických způsobech prožívání, uvažování i chování v jednotlivých fázích lidského života. Předmět formuje vztah k povolání, rozvíjí profesní kompetence a učí studenty aplikovat psychologické teorie v praxi.

Název studijního předmětu: ZDRAVOTNICKÁ PSYCHOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Řeší problematiku psychologie nemocných. Směřuje ke kvalitnějšímu poznání nemocného a k pochopení jeho potřeb i problémů, které mu nemoc přináší. Prohlubuje poznatky, které jsou důležité pro profesionální zvládnání náročných situací v péči o nemocné, osoby se zdravotním postižením a umírající jedince.

Název studijního předmětu: ZÁKLADY PEDAGOGIKY A EDUKACE V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a je zaměřen na získání základních vědomostí z pedagogiky a didaktiky a jejich využití při výchovném působení sestry na jedince, rodinu, komunitu a účastníky kvalifikačního a celoživotního vzdělávání. Sestra se naučí prakticky aplikovat edukační činnost nejen u klientů, ale i dalších členů zdravotnického týmu.

Název studijního předmětu: KOMUNIKACE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Tvoří základ profesionálních znalostí a dovedností sestry při navazování kontaktu a získávání důvěry pacienta a pro další účinnou a kvalitní péči o jeho individuální potřeby. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace nejen s pacienty, ale i se spolupracovníky popř. s rodinnými příslušníky a dalšími osobami.

Název studijního předmětu: SOCIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Objasňuje základní sociologické pojmy, teorie a výzkum. Vede ke komplexnímu a všestrannému nazírání na jevy a procesy ve společnosti ve vztahu k medicíně a ošetřovatelství. Studenti se seznámí se základními kategoriemi sociologie, se sociologickými perspektivami zdraví a nemoci a jejich analýzou, získá poznatky a sociálních vztazích v rodině a profesní skupině, s metodami a technikami sociologického výzkumu a možnostmi jejich využití při studiu a v profesní praxi.

Název studijního předmětu: ANATOMIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se stavbou a terminologií anatomických struktur a orgánových systémů lidského těla. Na poznatky anatomie navazují předměty fyziologie a patologie.

Název studijního předmětu: FYZIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Navazuje na poznatky získané v anatomii. Seznamuje s fyziologickými funkcemi jednotlivých orgánových systémů a organismu jako celku.

Název studijního předmětu: PATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zprostředkuje studentům obecné poznatky o patologických procesech probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech, orgánových soustavách a organismu. Zahrnuje oblast patologické anatomie a patologické fyziologie.

Název studijního předmětu: BIOFYZIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základy biofyziky a jejím využitím v oblasti medicínských diagnostických a léčebných metod. Studenti získají základní informace o fyzikálních odlišnostech jednotlivých metod a jejich biologických účincích. Seznámí se s jednotlivými druhy těchto metod a přístroji, kterými jsou tato vyšetření prováděna.

Název studijního předmětu: MIKROBIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako tématický teoreticko-praktický celek. Studenti se seznámí s nejdůležitějšími obecnými vlastnostmi mikroorganismů. Předmět poskytne základní strukturu poznatků z bakteriologie, virologie, parazitologie a mykologie. Studenti se seznámí se zásadami bezpečnosti práce na rizikovém pracovišti, získají podrobné znalosti o zásadách správného odběru a zaslání infekčního materiálu, seznámí se s nejdůležitějšími laboratorními mikrobiologickými vyšetřovacími metodami.

Název studijního předmětu: IMUNOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický celek. Seznamuje se základními poznatky z oblasti imunologie, imunity organismu a očkování. Dále seznamuje studenty se základními imunologickými technikami, vyšetřeními a léčbou.

Název studijního předmětu: BIOCHEMIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje se základními poznatky z oblasti biochemie. Informuje o biochemické rovnováze vnitřního prostředí organismu a jeho změnách v souvislosti s různými druhy onemocnění a poruch. Důležitou součástí jsou informace o metodách a technikách odběru biologického materiálu, jeho označování, uchovávání a odesílání ke zpracování do laboratoří. Seznamuje studenty s jednoduchými orientačními metodami biochemických vyšetření.

Název studijního předmětu: HEMATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje se základními poznatky z oblasti klinické hematologie. Podává informace o základních a speciálních vyšetřovacích metodách v hematologii, seznamuje se způsobem odběru krve pro hematologická vyšetření. Objasňuje základní principy transfuzního lékařství, seznamuje s laboratorními metodami užívanými v transfuzním lékařství, s výrobou transfuzních přípravků a indikacemi pro jejich aplikaci, s potransfuzními komplikacemi.

Název studijního předmětu: GENETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Studenti se seznámí se základními principy genetiky, dědičnosti na úrovni molekul, buněk a organismů s důrazem na lidskou genetiku. Součástí předmětu jsou informace o genealogických a cytologických vyšetřeních.

Název studijního předmětu: FARMAKOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Skládá se z farmakokinetiky a farmakodynamiky. Seznamuje studenty se skupinami léčivých přípravků, jejich formami a

zásadami podávání. Poskytuje informace o interakci léčivých přípravků a lidského organismu.

Název studijního předmětu: VÝŽIVA A DIETETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje ucelené informace o výživě a jejím významu pro celkový zdravotní stav člověka a o malnutrici. Seznamuje studenty se zásadami přípravy stravy a alternativními způsoby podávání. Součástí je hodnocení stavu výživy a energeticko-nutriční bilance.

Název studijního předmětu: KLINICKÁ PROPEDEUTIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Studenti jsou seznámeni s technikou fyzikálního vyšetření a s hodnocením celkového zdravotního stavu člověka, rozpoznají příznaky signalizující odchylky od zdravého vývoje. Zahrnuje ucelené informace o příznacích a symptomatologii systémových onemocnění a moderních diagnostických a vyšetřovacích metodách v klinických oborech medicíny.

Název studijního předmětu: RADIOLOGIE A NUKLEÁRNÍ MEDICÍNA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty s odbornou činností a náplní oborů: radiodiagnostika, radiologie, radioterapie a nukleární medicína včetně ošetrovatelské péče, mezioborové spolupráce a radiační ochrany.

Název studijního předmětu: ODBORNÁ LATINSKÁ TERMINOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty s latinskou gramatikou a terminologií. Studenti získají základy latinského jazyka potřebné pro studium odborných předmětů a pro budoucí povolání. Základní znalost odborné latiny výrazně napomáhá pochopení odborného zdravotnického jazykového projevu.

Název studijního předmětu: INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako praktický a poskytuje úvod do používání různých softwarových souborů, klinických informačních systémů, zpracování textu, prezentace dat, statistické analýzy a on-line vyhledávání odborných databází

Povinné oborové předměty – kategorie A

Název studijního předmětu: PRVNÍ POMOC

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje vědomosti a dovednosti pro poskytování předlékařské první pomoci. Student si osvojí základní znalosti zásad první pomoci při různých zdravotních poškozujících stavech. Součástí předmětu jsou i poznatky z medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového managementu.

OŠETŘOVATELSTVÍ:

Název studijního předmětu: TEORIE OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický základ studijního programu ošetrovatelství. Systémově vymezuje ošetrovatelství jako moderní vědní disciplínu s vlastní filozofií, hodnotovým systémem, předmětem zkoumání, teoretickými modely, standardní terminologií, klasifikačními systémy a metodologií. Seznamuje s historickým vývojem ošetrovatelství u nás a ve světě, s multikulturní dimenzí ošetrovatelské péče o individuální potřeby člověka, rodiny a komunity, s hlavními úkoly a funkcemi ošetrovatelství ve společnosti a se současnými trendy progresivního vývoje, jenž souvisí se zvyšováním efektivity zdravotnických systému a se zajišťováním kvality péče o zdraví populace.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÝ PROCES A POTŘEBY ČLOVĚKA

Anotace předmětu: Předmět je nezbytnou součástí teorie ošetrovatelství. Umožňuje studentům pochopit hlavní úkol profesionální ošetrovatelské praxe, jímž je zajištění a uspokojení životních potřeb pacienta/ klienta, rodiny a komunity. Seznamuje s klasifikacemi lidských potřeb podle různých oborů a autorů a zaměřuje se na reakce a projevy neuspokojených potřeb u osob zdravých, nemocných, u osob se zdravotním postižením a umírajících. Dále se zaměřuje na procvičování jednotlivých fází ošetrovatelského procesu.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÉ POSTUPY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Obsah předmětu tvoří jádro profesionálních dovedností všeobecných sester a patří ke komplexu základních odborných předmětů. Na základě teoretických znalostí učí ošetrovatelskou techniku výkonů a postupy ošetrovatelských intervencí. Důraz je kladen na dodržování postupů lege artis ve shodě s nejnovějšími vědeckými poznatky a rozvojem technologií. Jednotlivé ošetrovatelské postupy a techniky jsou vyučovány ve shodě s principy ošetrovatelského procesu a holistického pojmání ošetrovatelské péče.

Název studijního předmětu: MULTIKULTURNÍ OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět se zabývá kulturou minoritních skupin. Zdůrazňuje transkulturní přístup sestry v ošetrovatelském procesu.

Název studijního předmětu: VÝZKUM V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a předpokládá aplikaci znalostí a dovedností získaných v ostatních ošetrovatelských a humanitních předmětech. Předpokládá určitou úroveň schopnosti kreativity. Naučí studenty základům kritického vědeckého myšlení: pochopení potřeby a významu vědeckého přístupu v ošetrovatelské praxi. Naučí je základním krokům výzkumného procesu, výběru vhodných metod, zpracování a vyhodnocování výsledků.

Název studijního předmětu: KOMUNITNÍ PÉČE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Zaměřuje se na zdraví lidí v komunitě. Studenti pochopí význam pojmu „komunita“, její hlavní sociální funkce v uspokojování potřeb lidí a její hierarchii: jedinec-rodina-obvod-město-kraj-stát-národ-svět. Uvědomí si nutnost zdravého společenského a přírodního prostředí v komunitě pro život jednotlivců a jejich rodin. Naučí se ošetrování pacientů/klientů ve vlastních sociálních podmínkách.

Název studijního předmětu: REHABILITAČNÍ OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů ošetrovatelství a rozšiřuje teoretické poznatky a praktické dovednosti z fyzioterapie, která je nezbytnou součástí podpory zdraví a prevence vzniku komplikací při onemocnění. Těžiště leží v prevenci imobilizačního syndromu. Studenti budou schopni identifikovat nutnost spolupráce s fyzioterapeutem, zajišťovat jednotlivé intervence stanovené fyzioterapeutem v rámci komplexní ošetrovatelské péče a společně s fyzioterapeutem hodnotit jejich efekt.

OŠETŘOVATELSTVÍ V KLINICKÝCH OBORECH

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V INTERNÍCH OBORECH

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetrovatelství. Charakterizuje klinické stavy v interním lékařství z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s interními chorobami, jejich etiologii, symptomatologii a diagnostiku při onemocněních dýchacího ústrojí, oběhového ústrojí, nemocích krve, zažívacího traktu, ledvin a močových cest, poruchách metabolismu a výživy, endokrinologických onemocněních, onemocněních pohybového aparátu, imunologicky podmíněných chorobách, akutních otravách, infekčních onemocněních. Seznamuje se specifickými diagnostiky oboru, léčby a ošetrovatelské péče nemocných v interních oborech.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V CHIRURGICKÝCH OBORECH

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Seznamuje s klinickými stavy a onemocněními v chirurgických oborech z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s chirurgickým onemocněním. Charakterizuje klinické stavy, jejich etiologii, příznaky, diagnostiku a léčbu v břišní a hrudní chirurgii, cévní chirurgii a kardiouchirurgii, urologii, neurochirurgii, ortopedii a traumatologii, plastické chirurgii a při popáleninách. Součástí předmětu jsou základy z anesteziologie.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DÍTĚ

Anotace předmětu: Předmět je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Seznamuje studenty s vývojem zdravého i nemocného dítěte, s péčí o zdraví dítěte, prevencí onemocnění a nemocemi dětského věku v celém spektru klinických oborů. Důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb dětí a způsob jejich uspokojování, výchovy dětí, prevence, diagnostiky a léčby onemocnění, včetně odlišnosti multidisciplinární péče v oblasti ambulantní, jednodenní i lůžkové péče, včetně péče o děti do 3 let věku v zařízeních kolektivní péče.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V GYNEKOLOGII A PORODNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Seznamuje studenty s péčí o zdraví ženy podle jejího věku. Charakterizuje klinické stavy gynekologických onemocnění z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněním, jejich etiologii, symptomatiku, diagnostiku a léčbu. Dále seznamuje studenty s diagnostikou těhotenství a preventivní péčí o těhotnou ženu a s porodem. Důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb žen a jejich uspokojování podle věku, včetně zdravého sexuálního života. Seznamuje s odlišnostmi multidisciplinární péče v oblasti různých forem zdravotních služeb.

15

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V PSYCHIATRII

Stručná anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů klinického ošetřovatelství. Seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s psychickými

poruchami, které významně ovlivňují zdraví a kvalitu života člověka. Informuje o multidisciplinárním přístupu k péči o duševní zdraví a psychiatrických stavech. Objasňuje odlišnosti individuální péče v zařízeních různých forem zdravotních služeb.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V NEUROLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněními, které postihují nervový systém a které výrazně ovlivňují kvalitu života člověka. Informuje rovněž o multidisciplinárním přístupu a odlišnostech individuální péče v oblasti různých forem zdravotní péče.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V ONKOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Informuje o významu primární a sekundární onkologické prevence, o etiologických a predispozičních faktorech a o statistickém výskytu jednotlivých druhů nádorových onemocnění. Seznamuje s odlišnostmi a charakterem pracovišť pro péči a léčbu onkologicky nemocných. Poskytuje informace o jednotlivých klinických stavech z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onkologickým onemocněním, které významně ovlivňují kvalitu života onkologicky nemocného člověka a jeho rodiny.

Název studijního předmětu: PALIATIVNÍ PÉČE

Anotace předmětu: Předmět je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Je koncipován jako praktický celek a úzce navazuje na předmět „Ošetřovatelská péče o nemocné s onkologickými chorobami“. Seznamuje studenty s novými službami a typy zařízení, která spadají do oblasti následné péče, v nichž je poskytována individuální ošetřovatelské péče nevléčitelně nemocným a umírajícím. Studenty vede k pochopení hospicové péče, která zajišťuje nemocným důstojné umírání, smíření a klidnou smrt, včetně opory jejich nejbližším příbuzným.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O SENIORY

Anotace předmětu: Předmět je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Seznamuje studenty s involučními změnami, zdravotním stavem a onemocněními ve vyšším věku z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb seniorů změněných v souvislosti s onemocněním. Důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb lidí vyšších věkových skupin a způsob jejich

uspokojování, včetně odlišnosti multidisciplinární péče o seniory v oblasti ambulantních a lůžkových zdravotních služeb.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V OFTALMOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Rozšiřuje medicínské poznatky z oblasti klinického ošetřovatelství. Důraz je kladen na preventivní péči o zrak a zabránění vzniku vážnějšího zrakového postižení. Dále seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s očním onemocněním a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče o nemocné a zrakově postižené v rámci ambulantních a lůžkových zdravotních služeb.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V OTORINOLARYNGOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Rozšiřuje medicínské poznatky z oblasti klinického ošetřovatelství. Důraz je kladen na preventivní péči o sluch a zabránění vzniku vážnějšího sluchového postižení. Dále seznamuje s klinickými stavy z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněním a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče o nemocné s poruchami sluchu a onemocněním sluchových orgánů v rámci ambulantních a lůžkových zdravotních služeb.

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V DERMATOVENEROLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů z klinického ošetřovatelství. Seznamuje studenty s klinickými stavy z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb pacientů změněných v souvislosti s onemocněními postihujícími kůži a pohlavní orgány a seznamuje studenty s odlišnostmi multidisciplinární péče v rámci ambulantních a lůžkových zdravotních služeb

Název studijního předmětu: OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE VE STOMATOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Rozšiřuje medicínské poznatky v oblasti profesionálního klinického ošetřovatelství v oblasti péče o dutinu ústní. Seznamuje s preventivní péčí ve stomatologii u dětí a dospělých a nejčastějšími klinickými stavy a onemocněními dutiny ústní.

Název studijního předmětu: ODBORNÁ OŠETŘOVATELSKÁ PRAXE

Anotace předmětu: Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět, probíhá podle plánu praktické výuky na VOŠ a na VŠ formou blokové výuky (přičemž jeden blok trvá

vždy nejméně 1 týden). Umožňuje studentům aplikovat v podmínkách zdravotnických zařízeních teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali studiem teoreticko-praktických disciplín v učebnách a laboratořích školy. Poskytuje prostor pro zdokonalování zručnosti, dovedností a návyků, učí studenty samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Uskutečňuje se formou přímé či nepřímé péče o pacienty/klienty, v souladu s platnou legislativou a podle plánu praxe na zdravotnických pracovištích pod vedením odborného pedagogického pracovníka, akademického pracovníka vysoké školy (viz. příloha č. 2) nebo mentora odborné praxe (školitele odborné praxe)¹¹ ze zdravotnického zařízení (viz. příloha č. 3). Pedagogický pracovník praktického vyučování vyučuje v takové oblasti odborné praxe, ve které je odborníkem se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a zároveň v této oblasti odpovídá za dohled při praxi studentů. Výkony prováděné na odborné praxi jsou zaznamenány do Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit všeobecné sestry - LOGBOOK (dále jen Záznamník výkonů), který připravuje vysoká škola a vyšší odborná škola. Záznamník výkonů obsahuje souhrnné informace o přípravě a průběhu praktické výuky a sleduje jednotlivé kompetence a ošetřovatelské intervence, kterých má student/ka dosáhnout v rámci studijního plánu. Doporučená struktura Záznamníku výkonů je uvedena v příloze č. 4. Zdravotnická pracoviště a zařízení sociální péče pro výuku odborné praxe musí splňovat legislativní požadavky, jejichž platnost a dodržování je smluvně zajištěno. Týdnům praktické výuky předchází odpovídající výuka teoretických předmětů.

Oblasti odborné ošetřovatelské praxe:

1. ročník: Praxe v zimním semestru vychází z koncepčního modelu hlavních determinant zdraví SZO, je orientována jednak na oblast podpory zdraví a prevence vzniku onemocnění a jednak na nácvik a osvojení ošetřovatelských, diagnostických a terapeutických činností v ambulantních a lůžkových zdravotních službách. Studenti se seznámí se strukturou služeb v rámci ambulantní péče, s jednotlivými formami ošetřovatelské péče a pomoci, včetně druhů zařízení v rámci tohoto typu péče. Naučí se zhodnotit prostředí (materiální a společenské) ve kterém lidé žijí, rizika pro jejich zdraví, seznámí se s druhy onemocnění, která se v daném prostředí vyskytují, s potřebou preventivních opatření a naučí se využívat metody zdravotní výchovy individuální i skupinové. Naučí se základním ošetřovatelským

¹¹ školitel odborné praxe § 59 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních

dovednostem na základních odděleních v rámci lůžkových služeb. V letním semestru je praxe orientována na oblast lůžkových služeb. Studenti se seznámí se strukturou nemocničních služeb a jejich odbornými odděleními. Naučí se zhodnotit prostředí (materiální a personální), které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb klientů z hlediska ošetrovatelské péče.

2. ročník: Praxe je orientována na oblast ambulantních a lůžkových služeb. Studenti se seznámí se strukturou nemocničních služeb a jejich odbornými odděleními; dále se seznámí se službami a zařízeními, kde jsou poskytovány následné a dlouhodobé lůžkové zdravotní služby. Prohlubují schopnost zhodnotit prostředí (materiální a personální), které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb klientů/pacientů z hlediska ošetrovatelské péče.

3. ročník: Praxe je orientována na oblast ambulantních, lůžkových a domácích služeb. Studenti se naučí poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí klientů/pacientů, dále pak se seznámí na základních i speciálních ošetrovacích jednotkách s metodou ošetrovatelského procesu. Prohloubí si znalosti a praktické dovednosti při poskytování individuální ošetrovatelské péče pacientům/klientům v zařízeních následné a dlouhodobé lůžkové zdravotní služby.

Pracoviště odborné praxe:

1. Typy pracoviště: Zařízení ambulantních, jednodenních, lůžkových a domácích zdravotních služeb.

2. Náležitosti pracoviště: Vybavení pracoviště odpovídá platným legislativním požadavkům, je k dispozici mentor odborné praxe, který splňuje kvalifikační a odborné požadavky, používané metody jsou v souladu s platnými předpisy a pedagogickými dokumenty, jsou k dispozici pomůcky potřebné pro provádění ošetrovatelské praxe, pracoviště má k dispozici prostory pro studenty na převlékání a odpočinek.

3. Požadavky na mentora odborné praxe: Splňuje způsobilost k výkonu povolání podle platných právních předpisů, má minimálně 2 roky praxe v oboru, je odborníkem se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a má vhodnou přípravu pro roli vyučujícího. Doporučená náplň činnosti mentora viz. příloha č. 3. Počet studentů na jednoho mentora je stanoven podle typu pracoviště. Optimální je 1 – 3 dle provozu na standardní stanici (lůžkové nebo ambulantní) a 1 – 2 studentky na JIP/ARO a operační sál.

Příloha č. 1

Převodní tabulka pro Všeobecné sestry Předměty národního vzdělávacího standardu oboru
Všeobecná sestra a požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.

Požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.	Obsah národního standardu
§ 3, odst. 2	
Etika zdravotnického povolání v oboru	Etika
Administrativní činnosti ve zdravotnictví (vedení dokumentace týkající se oboru včetně elektronické podoby této dokumentace)	Informační systémy ve zdravotnictví Ošetřovatelství
Organizace a řízení zdravotní péče	Veřejné zdravotnictví Ekonomika a pojišťovnictví Management
Základy podpory a ochrany veřejného zdraví včetně prevence nozokomiálních nákaz	Zdravý životní styl Ochrana veřejného zdraví Ošetřovatelství
První pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných krizových situacích	První pomoc
Právní souvislosti poskytování zdravotní péče v oboru	Zdravotnické právo a profesní legislativa
§ 4, odst. 2	
Nejméně 3 roky studia	PS + KS - 3 roky obě formy studia
Nejméně 4 600 hodin teoretické výuky a praktického vyučování	PS+KS - 4 600 hodin
Nejméně 2 300 hodin a nejvýše 3 000 hodin praktického vyučování	PS+KS - 2 300 hodin
§ 4, odst. 3, a) 1.	
Anatomie	Anatomie Odborná latinská terminologie
Fyziologie	Fyziologie Odborná latinská terminologie
Patologie	Patologie

	Odborná latinská terminologie
Mikrobiologie (bakteriologie, virologie, parazitologie)	Mikrobiologie
Biofyzika	Biofyzika
Imunologie	Imunologie
Biochemie	Biochemie
Hematologie	Hematologie
Základy radiační ochrany	Radiologie a nukleární medicína
Ochrana veřejného zdraví včetně epidemiologie	Ochrana veřejného zdraví
Prevence nemocí	Zdravý životní styl Ochrana veřejného zdraví Ošetřovatelství Ošetřovatelství v klinických oborech Základy pedagogiky a edukační činnost sestry Výživa a dietetika
Včasná diagnóza nemocí a zdravotní výchova	Zdravý životní styl Klinická propedeutika Genetika Ošetřovatelství Základy pedagogiky a edukační činnost sestry Výživa a dietetika
Farmakologie a základní znalosti zdravotnických prostředků	Farmakologie Ošetřovatelství
§ 4, odst. 3, a) 2.	
Historie	Ošetřovatelství
Charakter a etika ošetřovatelství	Ošetřovatelství Etika

	Filozofie
Obecné zásady péče o zdraví	Zdravý životní styl Výživa a dietetika Základy pedagogiky a edukační činnost sestry Komunikace Ošetřovatelství
Komunitní péče	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k praktickému lékařství	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k internímu lékařství	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k chirurgii	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k pediatrii	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k péči o matku a novorozence	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu ke gynekologii a porodnictví	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k psychiatrii	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k péči o staré lidi a geriatrii	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k intenzivní péči	Ošetřovatelství v klinických oborech
Ošetřovatelství ve vztahu k dietetice	Výživa a dietetika Ošetřovatelství Ošetřovatelství v klinických oborech
§ 4, odst. 3, a) 3.	

Sociologie	Sociologie
Základy obecné psychologie	Obecná a vývojová psychologie
Základy v psychologii nemocných	Zdravotnická psychologie
Základy ve vývojové psychologii	Obecná a vývojová psychologie
Základy pedagogiky a edukace	Základy pedagogiky a edukace v ošetrovatelství
Základy právních předpisů ve vztahu k sociální problematice	Zdravotnické právo a profesní legislativa
Základy informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu	Informační systémy ve zdravotnictví Veřejné zdravotnictví Ošetrovatelství
§ 4, odst. 3, b)	
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k praktickému lékařství a dalším lékařským oborům	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k internímu lékařství	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k chirurgii	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o děti a pediatrii	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o matku a novorozence	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu ke gynekologii a porodnictví	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k psychiatrii	Odborná ošetrovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v	Odborná ošetrovatelská praxe

ošetřovatelství ve vztahu k péči o seniory a geriatrii	
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetřovatelství ve vztahu k intenzivní péči	Odborná ošetřovatelská praxe
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetřovatelství ve vztahu ke komunitní péči	Odborná ošetřovatelská praxe
Dovednosti a znalosti umožňující podílet se na praktickém výcviku zdravotnických pracovníků a zkušenosti z práce s příslušníky jiných profesí ve zdravotnictví	Odborná ošetřovatelská praxe

Příloha č. 2

Požadavky na kvalifikaci pedagogických pracovníků

Realizaci studijního nebo vzdělávacího programu musí garantovat kvalifikovaný vysokoškolsky vzdělaný pracovník.

Akademičtí pracovníci studijního programu Ošetřovatelství:

- jsou držiteli akademické hodnosti na úrovni odpovídající požadavkům pro univerzitní/vysokoškolské učitele;
- jsou držiteli pedagogické kvalifikace, aby mohli správně uplatnit široký rozsah strategií výzkumem podložené výuky, studia a hodnocení v teoretických a klinických částech studijního programu;
- pracovníci, kteří zajišťují výuku odborných předmětů:
 - jsou držiteli kvalifikace, k jejímuž dosažení program slouží; o mají minimálně dvouleté odpovídající zkušenosti získané praxí;
 - vyučují v oblasti takové specializované praxe ošetřovatelství, v níž spočívá jejich odbornost, specializovaná způsobilost a klinická zkušenost;
 - udržují si své klinické kompetence;
 - nesou odpovědnost za klinický dozor nad studenty procházejícími danou praxí v rámci jejich specializace (tato odpovědnost musí být sdílena s mentorem odborné praxe studenta).

Příloha č. 3

Doporučená náplň činnosti mentora/ky odborné praxe

Nadřízenost, podřízenost

Mentor/ka je v oblasti vedení odborné praxe metodicky řízen/a vedoucí/m fakulty (katedry, ústavu) ošetrovatelství VŠ nebo odborným pedagogickým pracovníkem VOŠ. Při vedení praxe je nadřízen/a přiděleným studentům.

Charakteristika funkce

Mentor/ka aktivně vede odbornou praxi v souladu s obsahovou náplní studijních předmětů. Předává poznatky a dovednosti v souladu s nejnovějšími poznatky v oboru teorie ošetrovatelství a klinického oboru, v němž působí. Spolupracuje s pracovníky fakulty (katedry, ústavu) ošetrovatelství VŠ nebo odborným pedagogickým pracovníkem VOŠ na organizaci odborné praxe a hodnocení studentů.

Vymezení odpovědnosti

Odpovídá za vedení výuky v souladu se studijním plánem. Výuka musí splňovat didaktické zásady. Mentor/ka odborné výuky přiděluje studentům pacienty/klienty v souladu s jejich vědomostmi a dovednostmi a ověřuje si jejich znalosti, aby nedošlo k ohrožení zdravotního stavu pacienta. Vyučuje speciální ošetrovatelskou péči o pacienta v oboru svého působení. Motivuje studenty k co nejlepšímu výkonu na pracovišti. Soustavně se vzdělává v teoretických poznacích oboru ošetrovatelství, v klinickém oboru, pedagogice a účastní se vzdělávacích seminářů a kurzů připravovaných školou. Účastní se pravidelných schůzek zaměřených na plánování odborné praxe a jejího hodnocení.

Vymezení pravomoci

1. Přiděluje studentům s ohledem na jejich vědomosti a dovednosti vhodné pacienty/klienty.
2. Rozděluje ve spolupráci se staniční sestrou studenty do směn. Kontroluje a eviduje docházku studentů a zaznamenává počet odpracovaných hodin. Průběžně si ověřuje znalosti a dovednosti studentů. Hodnotí studenty individuálně dle kritérií stanovených školou; vždy sděluje konkrétní nedostatky při hodnocení. Účastní se závěrečného hodnocení odborné praxe studentů s pracovníky fakulty (katedry, ústavu) VŠ a s odbornými pedagogickými pracovníky.
3. Provádí záznamy do Záznamníku výkonů studenta/ky.
4. Nepovolí vykonávání odborné praxe u studentů nespĺňujících požadavky vymezené pracovně právními předpisy (vliv alkoholu a omamných látek, zřetelná únava a nedostatek spánku, zdravotní problém bránící vykonávat odbornou praxi, absence předepsané uniformy a obuvi apod).
5. Domlouvá se studentem náhradu odborné praxe.

Příloha P IV VYHLÁŠKA 424 ze dne 30. června 2004, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

§ 4Všeobecná sestra

(1) Všeobecná sestra vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s diagnózou stanovenou lékařem poskytuje, případně zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči prostřednictvím ošetrovatelského procesu.

Přitom zejména

- a) vyhodnocuje potřeby a úroveň soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi (například testů soběstačnosti, rizika proleženin, měření intenzity bolesti, stavu výživy),
- b) sleduje a orientačně hodnotí fyziologické funkce pacientů, to je dech, puls, elektrokardiogram, tělesnou teplotu, krevní tlak a další tělesné parametry,
- c) pozoruje, hodnotí a zaznamenává stav pacienta,
- d) zajišťuje herní aktivity dětí,
- e) zajišťuje a provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve semikvantitativními metodami (diagnostickými proužky),
- f) provádí odsávání sekretů z horních cest dýchacích a zajišťuje jejich průchodnost,
- g) hodnotí a ošetřuje poruchy celistvosti kůže a chronické rány a ošetřuje stomie, centrální a periferní žilní vstupy,
- h) provádí ve spolupráci s fyzioterapeutem a ergoterapeutem rehabilitační ošetrování, to je zejména polohování, posazování, dechová cvičení a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu hybných a tonusových odchylek, včetně prevence dalších poruch z imobility,

- i) provádí nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti,
- j) edukuje pacienty, případně jiné osoby v ošetrovatelských postupech
a připravuje pro ně informační materiály,
- k) orientačně hodnotí sociální situaci pacienta, identifikuje potřebnost spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkuje pomoc v otázkách sociálních a sociálně-právních,
- l) zajišťuje činnosti spojené s přijetím, přemísťováním a propuštěním pacientů,
- m) provádí psychickou podporu umírajících a jejich blízkých a postanovení smrti lékařem zajišťuje péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
- n) zajišťuje přejímání, kontrolu, uložení léčivých přípravků, včetně návykových látek, (dále jen "léčivé přípravky") a manipulaci s nimi a dále zajišťuje jejich dostatečnou zásobu,
- o) zajišťuje přejímání, kontrolu a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.

(2) Všeobecná sestra se podílí pod odborným dohledem všeobecné sestry

se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru, případně zaměření, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem na poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče. Přitom zejména vykonává činnosti podle odstavce 1 písm. b) až i).

(3) Všeobecná sestra se podílí bez odborného dohledu na základě indikace lékaře na poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje pacienty k diagnostickým a léčebným postupům, na základě indikace lékaře je provádí nebo při nich asistuje, zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména

- a) podává léčivé přípravky s výjimkou nitrožilních injekcí nebo zavádění infuzí u novorozenců a dětí do 3 let a s výjimkou radiofarmak; pokud není dále uvedeno jinak,

- b) zavádí a udržuje kyslíkovou terapii,
- c) provádí screeningová a depistážní vyšetření, odebírá biologický materiál a orientačně hodnotí, zda jsou výsledky fyziologické,
- d) provádí ošetření akutních a operačních ran, včetně ošetření drénů,
- e) provádí katetrizaci močového měchýře žen a dívek nad 10 let, pečuje o močové katétry pacientů všech věkových kategorií, včetně výplachů močového měchýře,
- f) provádí výměnu a ošetření tracheostomické kanyly, zavádí nazogastrické a jejunální sondy pacientům při vědomí starším 10 let, pečuje o ně a aplikuje výživu sondou, případně žaludečními nebo duodenálními stomiemi u pacientů všech věkových kategorií,
- g) provádí výplach žaludku u pacientů při vědomí starších 10 let.

(4) Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře

- a) aplikuje nitrožilně krevní deriváty,
- b) spolupracuje při zahájení aplikace transfuzních přípravků a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře ošetřuje pacienta v průběhu aplikace a ukončuje ji.

Příloha P V Činnosti zdravotnického asistenta dle vyhlášky 424/2004 Sb.

§27 Zdravotnický asistent

Zdravotnický asistent vykonává činnosti podle § 3 odst. 3 a dále pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky poskytuje základní ošetrovatelskou péči a specializovanou ošetrovatelskou péči v rámci ošetrovatelského procesu, podílí se na získávání informací nutných k určení ošetrovatelských diagnóz, v míře určené všeobecnou sestrou nebo porodní asistentkou plní ošetrovatelský plán a provádí ošetrovatelské výkony. Přitom zejména pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky

- a) sleduje fyziologické funkce a stav pacientů, zaznamenává je do dokumentace, pečuje o vyprazdňování, provádí komplexní hygienickou péči, prevenci proleženin, rozděljuje stravu pacientům podle diet a dbá na jejich dodržování, dohlíží na dodržování pitného režimu, zajišťuje aplikaci tepla a chladu,
- b) provádí rehabilitační ošetrovatelství, včetně prevence poruch z imobility,
- c) provádí nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta,
- d) podílí se na zajištění herních aktivit dětí,
- e) podílí se na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹³),
- f) podílí se na přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků¹⁴) a prádla, na jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

(2) Zdravotnický asistent pod odborným dohledem všeobecné sestry, porodní asistentky nebo lékaře

- a) podává léčivé přípravky, s výjimkou aplikace nitrožilně a do epidurálních katétrů a intramuskulárních injekcí u novorozenců a dětí do 3 let věku,
- b) odebírá biologický materiál, provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve semikvantitativními metodami (diagnostickými proužky),

c) zavádí a udržuje kyslíkovou terapii,

d) podílí se na ošetření akutní a chronické rány,

e) připravuje pacienty k diagnostickým nebo léčebným výkonům, podle rozhodnutí lékaře, všeobecné sestry nebo porodní asistentky při nich asistuje, poskytuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich,

f) podílí se na činnostech spojených s přijetím, přemísťováním, propuštěním a úmrtím pacientů.

(3) Zdravotnický asistent se podílí pod přímým vedením všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru na poskytování v§ 34